

Příloha č. 12

Vyhodnocení agregovaných dat MŠMT

4.2.1 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení bylo vyhodnoceno jako nejvyšší priorita v rámci MAP I za SO ORP Šternberk i za SO ORP Olomouc. Jedná se o prioritu, se kterou se počítá v rámci Strategického rámce MAP do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 5.: **Podporovat další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání** a specifický cíl 2. 1. 1.: **Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí vybavení.**

Hodnotíme-li investice, které byly realizovány v letech 2010-2015 v rámci projektů EU, tak vychází území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc jako nadprůměrně úspěšné v rámci Olomouckého kraje i v komparaci s průměrem za ČR. Celkový podíl škol, které v posledních letech investovaly z prostředků EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.) dosáhl za území SO ORP Šternberk 46,2 % (průměr za území Olomouckého kraje: 42,8 %, průměr za ČR: 39,2 %). Na přesně poloviční úrovni, mírně pod průměrem kraje i ČR, je podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy, tj. za období 2010-2015 celkově 23,1 % MŠ SO ORP Šternberk (průměr za území Olomouckého kraje: 24,3 %, průměr za ČR: 24,0 %).

Nejvíce se stavební rekonstrukce týkaly kategorií: ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov, projekty energeticky udržitelné školy apod. (38,5 % MŠ); stavební úpravy a rekonstrukce tříd (23,1 %) a nové výstavby a přístavby budov (15,4 %). Ve všech hodnocených kategoriích byla investiční aktivita na území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc nad průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR.

Co se týče hodnocení projektů ve vztahu k bezbariérovosti, tak se v případě MŠ na území SO ORP Šternberk pouze dva plánované projekty týkají bezbariérovosti. Proto byl mezi specifické cíle zařazen cíl 1. 1. 5.: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.**

Podobně tomu je i u investic v následujícím období let 2016-2020, které jsou ve všech kategoriích nad průměrnými hodnotami za kraj i celou ČR. V letech 2016-2019 došlo k investičním akcím u téměř 2/3 (61,5 %) MŠ SO ORP Šternberk. Jednalo se o investice v kategorii stavebních úprav a pořízení vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. Na druhém místě mezi investičními akcemi jsou realizovány rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov, zateplení budov, projekty energeticky udržitelné školy apod.

Na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc byl významný a nad průměrem za ČR počet MŠ, které v posledních letech investovaly v rámci evropských projektů do příslušného vybavení, nejčastěji investice směřovaly do investic na nové didaktické pomůcky (23,1 % MŠ), vybavení tříd (15,4 % MŠ), vybavení herny (15,4 % MŠ), vybavení školní jídelny (15,4 % MŠ), připojení k internetu v hernách, ve škole (15,4 % MŠ) nebo vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod. (15,4 % MŠ).

Hodnotíme-li využitelnost investic, tak u většiny se jedná o využívání 4 - 5x týdně, tj. ve všech dnech, kdy probíhá běžný provoz MŠ, což ukazuje na efektivitu využití investic, pouze v jednom případě bylo uváděno využití v kategorii 1 - 3x týdně, což je také velmi dobré.

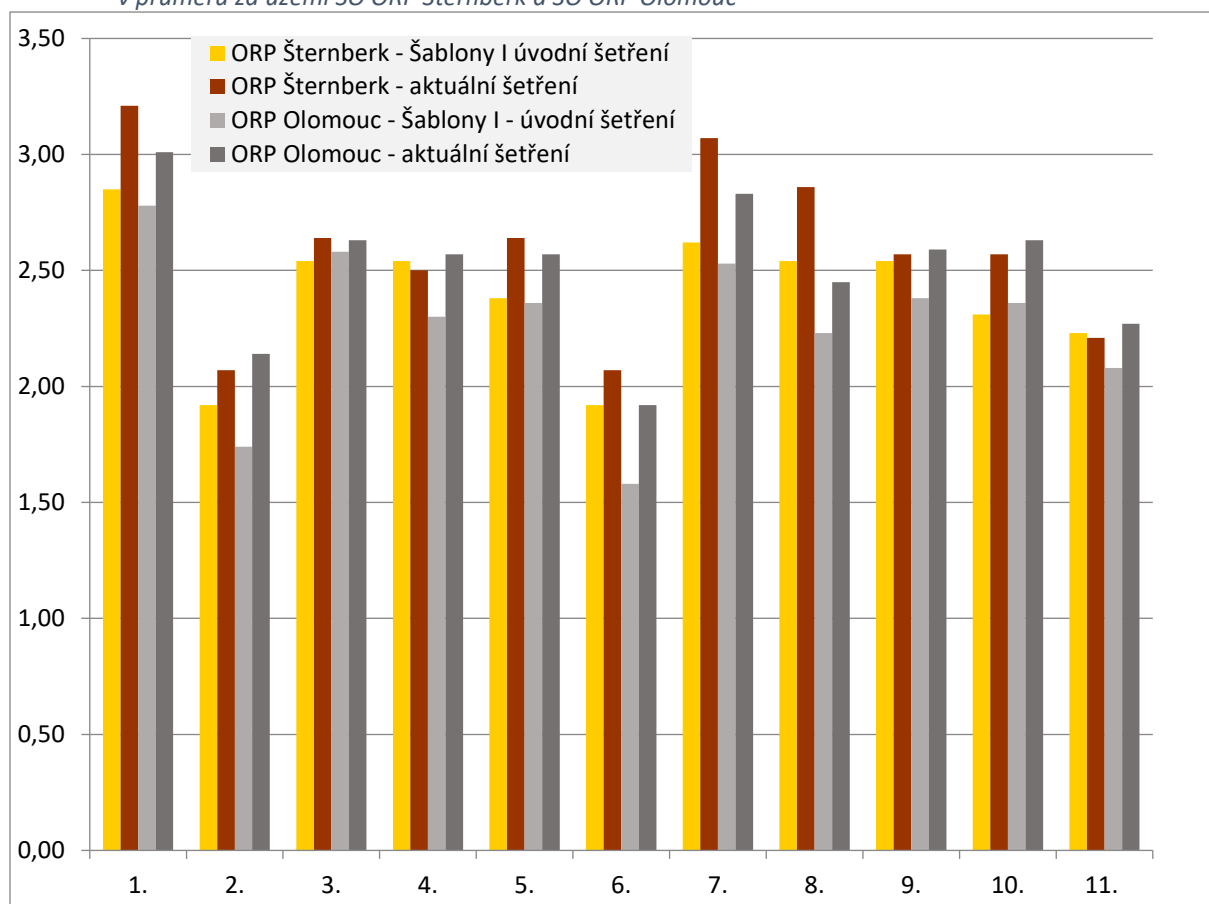
Podpora polytechnického vzdělávání

Podpora polytechnického vzdělávání je shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc. Průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu podpory polytechnického vzdělávání za území SO ORP Šternberk (2,58) a SO ORP Olomouc (2,51) je mírně vyšší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 2,50, průměr ČR: 2,50). Jedná se však o nejnižší hodnocení mezi hodnocenými prioritami v rámci hodnocení aktuálního stavu. Shodně s hodnocením aktuálního stavu je podpora polytechnického vzdělávání stanovena jako nejvyšší priorita, zařazeno mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 10.: **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).**

V rámci hodnocení aktuálního stavu byla nejlépe hodnocena skutečnost, zda je polytechnické vzdělávání na škole realizováno v souladu s rámcovým vzdělávacím programem (RVP) polytechnického vzdělávání (1. technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole v souladu s RVP PV). Druhou nejlépe hodnocenou oblastí byla podpora samostatné práce dětí (7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání).

Na straně druhé nejnižší hodnocení je u dvou ukazatelů, a to existence zodpovědné osoby za rozvoj polytechnického vzdělávání (2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům) a možnosti spolupráce (6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky). Je však potřeba podotknout, že řada učitelů považuje polytechnické vzdělávání jen za obor technický. Pokud si ale uvědomíme, že polytechnické vzdělávání obsahuje složku technickou, přírodovědnou a environmentální, nemůže dojít k tak nízkému hodnocení. Osoby odpovědné za polytechnické vzdělávání v MŠ jsou všechny učitelky, které pracují s dětmi v těchto oborech. Jedna MŠ ve Šternberku dokonce spolupracuje s Univerzitou Palackého Olomouc, kde je přítomnost takové osoby nezbytná. V rámci úvodního šetření pro Šablony I nedosahovala tato opatření hodnocení ani 2,0, v aktuálním šetření došlo k mírnému zlepšení, kdy se hodnocení dostalo na úroveň 2,07, což je ale stále hodnocení na úrovni rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace).

Graf 2.3: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: osa y:

Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa x:

1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučit dětem nebo učitelům
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání
8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností
11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání

V komparaci s daty za území Olomouckého kraje a průměr za ČR je příznivé hodnocení překážek v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, kdy MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc hodnotí existenci překážek ve výrazně menší míře než vyšší územně-správní jednotky. Mezi největší tři překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání v MŠ je považováno:

1. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání (41,18 % MŠ SO ORP Olomouc, 64,29 % MŠ SO ORP Šternberk).
2. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání, zejména vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod. (29,41 % MŠ SO ORP Olomouc, 42,86 % MŠ SO ORP Šternberk).
3. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání (17,65 % MŠ SO ORP Olomouc, 57,14 % MŠ SO ORP Šternberk).

Tabulka 2.3: Překážky v oblasti rozvoje podpory polytechnického vzdělávání v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.)	29,41	42,86
2. Nedostatečná podpora dětí se zájmem o polytechnické vzdělávání jejich rodiči	17,65	14,29
3. Malý zájem pedagogů o podporu polytechnického vzdělávání nebo strach o bezpečnost dětí	35,29	21,43
4. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání	17,65	57,14
5. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání	41,18	64,29
6. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky	23,53	14,29
7. Jiné	5,88	0,00
8. Žádné	23,53	7,14

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Dokladem toho, že prioritní oblastí je skutečnost, že na základě vlastního realizovaného dotazníkového šetření plánuje většina škol v nejbližším období zlepšení aktuálního stavu (jak dokumentuje tabulka 2.4.).

Tabulka 2.1: Podíl škol, které plánují v období let 2019-2020 a 2021-2022 zlepšení v oblasti polytechnického vzdělávání v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Polytechnické vzdělávání	MŠ plánuje zlepšení					
	2019-2020		2021-2022		Neplánuje	
	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV	52,94	71,43	23,53	7,14	23,53	21,43
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům	29,41	21,43	11,76	21,43	58,82	57,14
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	47,06	71,43	52,94	28,57	0,00	7,14
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	52,94	57,14	29,41	42,86	17,65	7,14
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	41,18	57,14	41,18	35,71	17,65	14,29
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky	29,41	57,14	23,53	28,57	47,06	21,43
7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání	47,06	71,43	29,41	0,00	23,53	28,57
8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku	47,06	42,86	29,41	21,43	23,53	35,71
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)	47,06	50,00	17,65	7,14	35,29	42,86
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	35,29	78,57	52,94	28,57	11,76	0,00

11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	29,41	50,00	29,41	35,71	41,18	14,29
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------

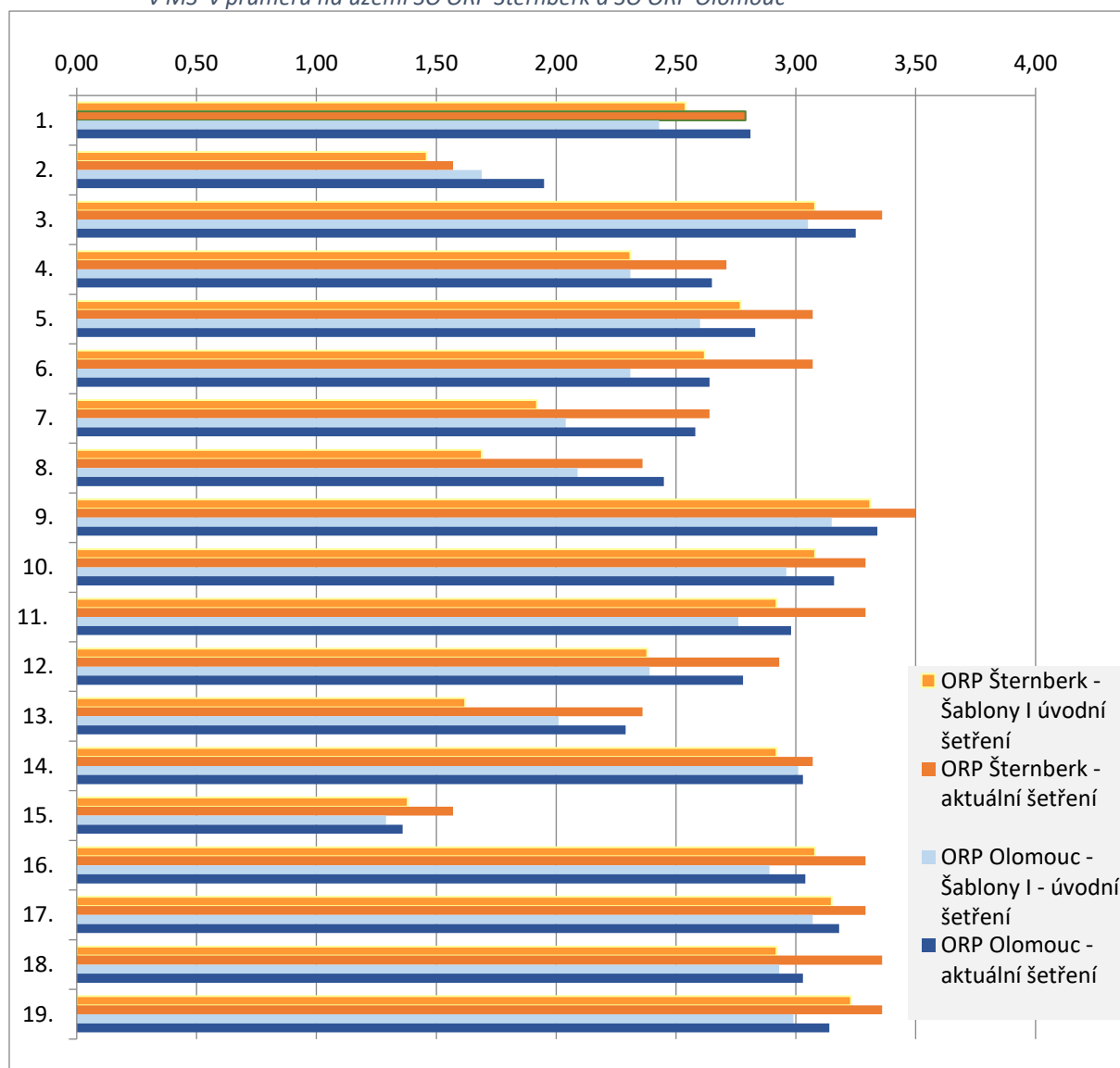
Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání je v hodnocení aktuálního stavu až na 4. pořadí (při započítání nehodnocení infrastruktury až na 5. místě), průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu za území SO ORP Šternberk (2,89) je mírně nadprůměrná ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr (pro území Olomouckého kraje: 2,75, průměr ČR: 2,77). Za území SO ORP Olomouc zcela koresponduje s krajským i republikovým průměrem. S ohledem na diferenciaci v rámci SO ORP Šternberk a okrajovou pozici území 17 obcí začleněných do projektu MAP IV z SO ORP Olomouc a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí a žáků, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.**

Při detailní analýze stávajícího stavu a hodnocení překážek v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání vidí nejvíce MŠ v zájmovém území (SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc) problém v nedostatečném finančním zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky (76,9 % MŠ SO ORP Šternberk), ve velkém počtu dětí ve třídách (76,9 % MŠ SO ORP Šternberk) a nedostatečné kampani (osvětě) v oblasti inkluze (společného vzdělávání) pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod. (53,8 % MŠ SO ORP Šternberk). V komparaci s územím Olomouckého kraje či celé ČR jsou hodnoty ve většině případů srovnatelné a výrazně tak nevybočují. V rámci realizovaného vlastního šetření je třeba uvést, že s novým systémem financování regionálního školství se situace v roce 2020 velmi zlepšila, a i ředitelé škol situaci takto hodnotí.

Graf 2.4: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání v MŠ v průměru na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: osa x: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa y:

1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostor školy)
3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuse, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)
6. Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)
8. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky
9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy
10. Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)
13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte
14. Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince
16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání
17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji
19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)

V hodnocení stávajícího stavu bylo u 4 z celkem 19 hodnocených kritérií hodnocení za území SO ORP Šternberk nižší než průměrné hodnoty za území Olomouckého kraje (což je zlepšení oproti předchozímu stavu, kdy to bylo 6 ukazatelů) i v porovnání s průměrem za celé území ČR.

Jedná se o:

- schopnost přijmout ke vzdělávání **všechny děti bez rozdílu** (včetně dětí z odlišného sociokulturního prostředí, se sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2.1.3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady**

koncentrace dětí a žáků, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.;

- bezbariérovost školy – tato škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 5.: **Podporovat další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání a specifický cíl 2. 1. 1.: Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí vybavení.;**
- schopnost navázání vzájemných vztahů - škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní - společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod. – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, Priorita 4 Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu, cíl 4.1. Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol, specifické cíle 4.1.1. **Podporovat vzájemné profesní sdílení, přenos osvědčených a funkčních inovativních metod, včetně metod kolegiální spolupráce;** 4.1.2. **Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život);** 4.1.3. **Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností;** 4.1.4. **Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.;** 4.1.5. **Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí;** cíl 4.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty, specifický cíl 4.2.1. **Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.**
- schopnost využívat speciální pomůcky – pedagogové školy umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky – toto je náplní cíle 3. 1.: **Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání.**

V případě SO ORP Olomouc se jedná o 10 z 19 hodnocených kritérií, která jsou hodnocena hůře, než je průměr za území Olomouckého kraje i celé ČR. Jedná se o kritéria:

- škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.);
- škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy;
- škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.);
- vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických

pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.);

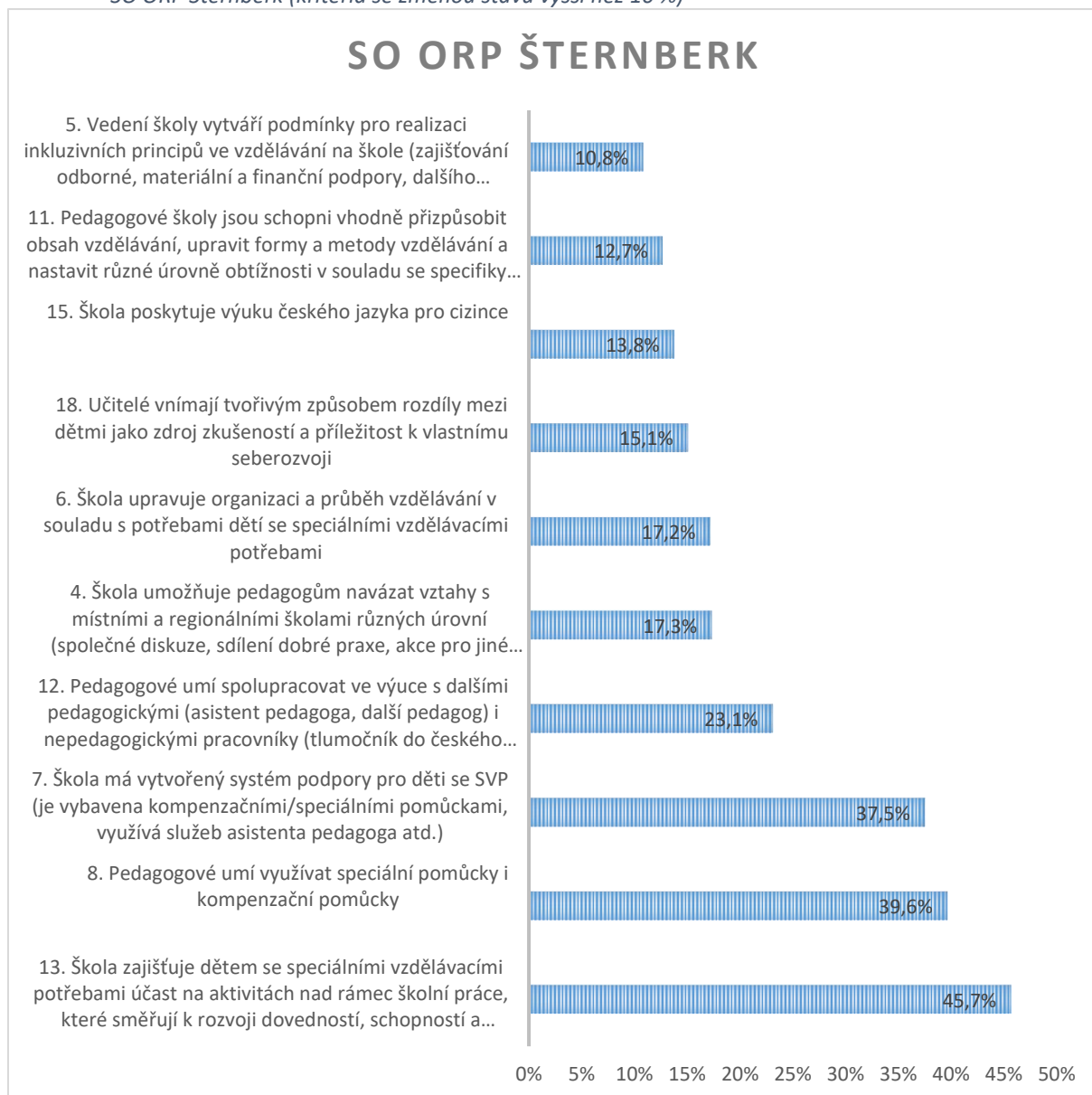
- škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami;
- pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte;
- učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti;
- škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince;
- učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji;
- škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.).

Při kvantifikaci stávajícího stavu bylo u pěti kategorií hodnocení na úrovni mezi 1 (vůbec nebo téměř se neuplatňuje, tzn. stádium prvotních úvah, jak stav řešit) a menší než 2, což je kategorie rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace). Jednalo se o kategorie:

- výuka českého jazyka pro cizince – škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince, průměrné hodnocení 1,57 (SO ORP Šternberk) a 1,95 (SO ORP Olomouc);
- bezbariérovost školy – škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy), průměrné hodnocení 1,57 (SO ORP Šternberk) a 1,36 (SO ORP Olomouc) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 5.: **Podporovat další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.**

Na straně druhé je pozitivní, že za intercenzální období došlo u všech hodnocených kritérií ke zlepšení hodnocení, v některých případech i o více než 25 %, v případě SO ORP Šternberk u 10 kritérií bylo zlepšení o více než 10 %, jak ukazuje graf 2. 5.

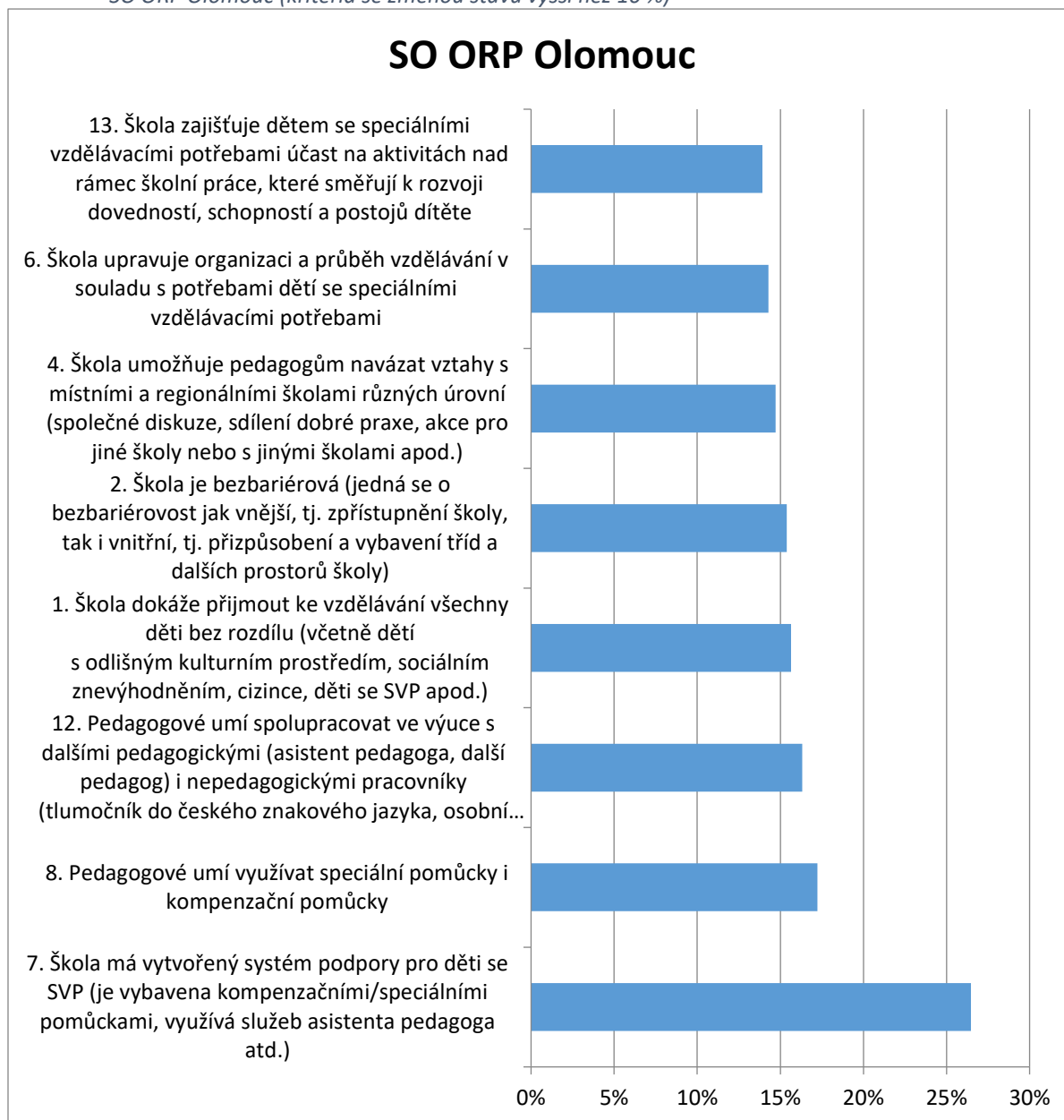
Graf 2.5: Hodnocení změny v hodnocení opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání v MŠ na území SO ORP Šternberk (kritéria se změnou stavu vyšší než 10 %)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

V případě SO ORP Olomouc došlo ke zlepšení také u všech hodnocených kritérií, ale ne tak výraznému. Pouze 8 hodnocených ukazatelů má hodnocení lepší o více než 10 %, maximálně však je zlepšení o 26,5 %.

Graf 2.6:: Hodnocení změny v hodnocení opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání v MŠ na území SO ORP Olomouc (kritéria se změnou stavu vyšší než 10 %)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Předmětem hodnocení byla i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami. Jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají téměř všechny MŠ v SO ORP Šternberk (85,7 %) a téměř všechny MŠ (92,5 %) SO ORP Olomouc. Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka) je

využívání speciálně pedagogických center (využívá 61,5 % MŠ SO ORP Šternberk a 73,8 % MŠ SO ORP Olomouc).

Tabulka 2.5: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk aktuální šetření	SO ORP Olomouc Šablony I úvodní šetření	SO ORP Olomouc aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	61,5 %	85,7 %	62,7 %	73,8 %
2. Středisko výchovné péče	0,0 %	7,1 %	1,3 %	1,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	85,7 %	97,3 %	92,5 %
4. Nestátní neziskové organizace	23,1 %	35,7 %	16,0 %	23,8 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	23,1 %	42,9 %	28,0 %	38,8 %
6. Žádné z uvedených	0,0 %	0,0 %	1,3 %	5,0 %

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých MŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kdy za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,2) a nejhoršího středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc je nejlépe hodnoceným naopak středisko výchovné péče (hodnocení 1,0) a nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,84). Přitom bylo hodnocení ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Tabulka 2.6: Hodnocení spolupráce využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,75	1,39
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,00
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,50	1,53
4. Nestátní neziskové organizace	1,20	1,32
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,50	1,84

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Tabulka 2.7.: Překážky v oblasti podpory inkluzivního (společného vzdělávání) v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	58,82	50,00
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládnutí řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	11,76	14,29
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	0,00	0,00
4. Velký počet dětí ve třídách	70,59	71,43
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	29,41	42,86
6. Nezáměr učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezáměr o změnu metod, forem a stylu práce)	5,88	7,14
7. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	5,88	7,14
8. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	23,53	21,43
9. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	17,65	21,43
10. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	17,65	28,57
11. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	23,53	21,43
12. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	23,53	28,57
13. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	29,41	50,00
14. Jiné	5,88	0,00
15. Žádné	23,53	0,00

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Hodnotíme-li překážky, které mateřské školy spatřují v oblasti inkluzivního/společného vzdělávání, tak se nejčastěji jedná o:

1. Velký počet dětí ve třídách (70,59 % MŠ SO ORP Olomouc a 71,43 % MŠ SO ORP Šternberk) – zlepšení stavu a podpora je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, lze navíc předpokládat, že změna financování školství s sebou přinese i snahu ředitelů škol snižovat počty dětí ve třídách, což změna financování umožňuje, a tím pádem bude

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

- potřeba navýšit kapacity škol ještě vyšší, specifický cíl 1. 1. 1.: **Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.**
2. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky (58,82 % MŠ SO ORP Olomouc a 50 % MŠ SO ORP Šternberk) – zlepšení stavu a podpora je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 6.: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa, sociálního pedagoga, speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.**
3. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému (29,41 % MŠ SO ORP Olomouc a 42,86 % MŠ SO ORP Šternberk).

Na straně druhé, žádná z MŠ SO ORP Šternberk neuvedla jako překážku v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání nedostatečnou schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou.

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla za území SO ORP Šternberk (2,98) i SO ORP Olomouc (2,89) vyšší než hodnota pro území Olomouckého kraje (2,88) i průměr ČR (2,90). Zároveň se jedná o prioritu, kde došlo k nejvýraznějšímu zlepšení stavu mezi etapou šetření 1, 2 a 3. Ukázalo se, že realizovaná opatření jsou efektivní, ještě v rámci Strategického rámce MAP III do roku 2023 byl zařazen specifický cíl 1. 2. 6.: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ), v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 již mezi specifické cíle nebyla zařazena.

V rámci hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské pregramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast využívání interaktivních metod a pomůcek (9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti), kde je v případě SO ORP Šternberk hodnocení pouze 1,85, v případě SO ORP Olomouc 2,47. V rámci SO ORP Šternberk je nízké hodnocení u opatření souvisejícího s nákupem aktuální literatury (10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti), kde bylo hodnocení 2,79. Další s relativně nejnižším hodnocením je opatření týkající se informovanosti a spolupráce s rodiči (6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči, např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.), kde je hodnocení v rámci SO ORP Šternberk 2,64 v případě SO ORP Olomouc 2,66.

Tabulka 2.8: Hodnocení opatření podporujících rozvoj čtenářské pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Čtenářská pregramotnost	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
Hodnocená opatření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	3,00	3,29	2,91	3,12
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,77	3,36	2,78	3,08
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,23	2,79	2,40	2,70
4. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)	2,62	3,14	2,91	2,99
5. Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)	2,62	3,21	2,79	3,02
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)	2,00	2,64	2,30	2,66
7. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.)	2,69	3,21	2,82	3,13
8. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	2,69	2,71	2,58	2,87
9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	1,85	2,64	1,88	2,47
10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimedia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti	2,46	2,79	2,78	2,89

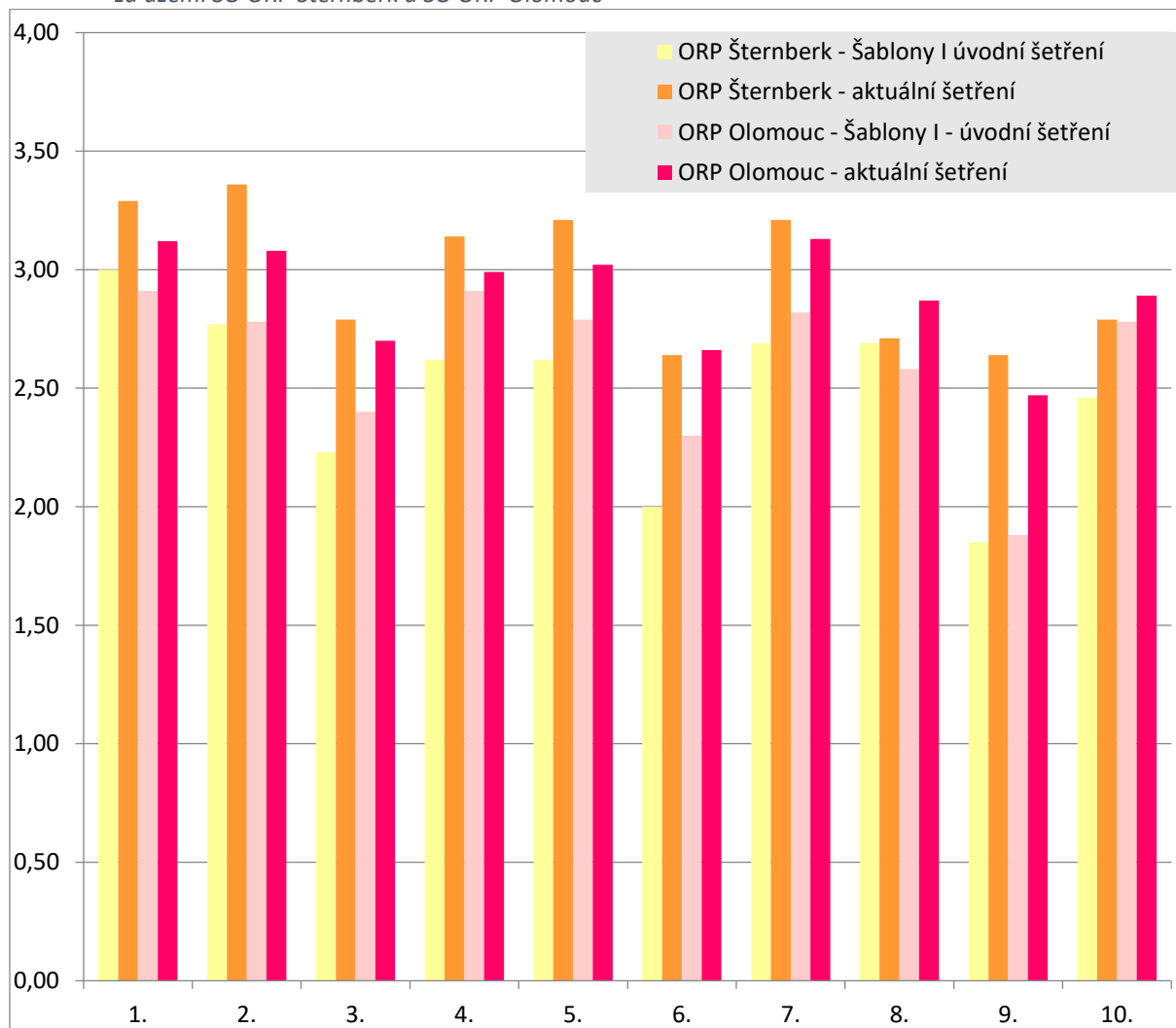
Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Pozitivním zjištěním je, že u všech hodnocených opatření došlo intercenzálně k výraznějšímu posunu, zlepšení, které dokumentuje graf (viz **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se využívání interaktivních metod a pomůcek, informovanosti a spolupráce s rodiči, i když se stále jedná o opatření, která jsou hodnocena zatím nejhůře, tj. mezi hodnocením 2 = rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení).

Graf 2.7: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících čtenářskou pregramotnost v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),

2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x:

1. *Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)*
2. *Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*
3. *Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
4. *Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)*
5. *Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)*
6. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)*
7. *Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.)*
8. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti*
9. *Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti*
10. *Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti*

V případě SO ORP Šternberk došlo k výraznému zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 7 (z 10 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,5 bodu, u dvou výše uvedených opatření (opatření 6 a 9) bylo zvýšení o více než 0,6 bodu. Procentuální nejvýraznější nárůst byl u hodnocení využívání interaktivních metod a pomůcek (9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti), kdy došlo k nárůstu o 42,7 %.

V případě SO ORP Olomouc nedošlo prozatím k výraznějšímu zlepšení, pouze u hodnocení využívání interaktivních metod a pomůcek (9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti) bylo dosaženo změny větší než 0,5 bodu při srovnání aktuálního šetření oproti původnímu. U ostatních hodnocených opatření se změna pohybovala na úrovni zlepšeno o 0,08 až 0,3 bodu.

S ohledem na významnost čtenářské pregramotnosti pro další vzdělávání, je zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP IV (specifický cíl 1. 2. 6.) Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).

Za tři největší překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti v MŠ je na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc považováno:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti, zejména nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.;
- nezáměr ze strany rodičů;

- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti.

Tabulka 2.9: Překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotnosti, nedostatečný počet pomůcek apod.)	29,41	57,14
2. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	11,76	0,00
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	17,65	28,57
4. Nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí	11,76	7,14
5. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem	5,88	21,43
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	11,76	7,14
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti	0,00	7,14
8. Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	11,76	7,14
9. Nepravidelnost aktivit v oblasti rozvoje příslušné pregramotnosti	11,76	7,14
10. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na úrovni školy	0,00	0,00
11. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na národní úrovni	5,88	14,29
12. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	11,76	21,43
13. Nezáměr ze strany rodičů	35,29	21,43
14. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	5,88	21,43
16. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti	11,76	0,00
17. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	11,76	21,43
18. Jiný, pro školu důležitý prvek	5,88	0,00
19. Žádné	23,53	14,29

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že téměř čtvrtina ředitelů MŠ v území SO ORP Olomouc začleněných do projektu MAP IV (23,53 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj čtenářské pregramotnosti, v případě části SO ORP Šternberk je tato hodnota výrazně nižší (14,29 %).

Podpora rozvoje matematické pregramotnosti

V případě matematické pregramotnosti je ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu oblasti přiřazena priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo. Úroveň hodnocení aktuálního stavu v oblasti matematické pregramotnosti je na druhém místě s hodnotou 2,63 hned po podpoře polytechnického vzdělávání (pro území Olomouckého kraje je hodnota 2,67, průměr za území ČR je 2,71), v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 byla zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: **Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).** Zatímco ještě v rámci Strategického rámce MAP III do roku 2023 byla podpora matematické pregramotnosti a gramotnosti zařazena, v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 již mezi specifické cíle nebyla zařazena. Ukazuje se, že zavedená opatření a podporné programy přispívají ke zlepšení stavu.

Nejlépe hodnocenou oblastí je podpora matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů, kdy za SO ORP Šternberk je hodnocení 2,85 a za SO ORP Olomouc 3,04. V rámci srovnání hodnocení opatření s hodnocením za Olomoucký kraj i celé území ČR, je hodnocení za zájmové území mírně nadprůměrné.

Tabulka 2.10: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech podporujících rozvoj matematické pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Matematická pregramotnost Hodnocená opatření	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,85	3,07	2,84	3,04
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,62	3,00	2,65	2,88
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,31	2,57	2,30	2,64
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)	2,69	2,79	2,52	2,76
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku	2,23	2,36	2,56	2,78

6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči	2,15	2,50	2,29	2,63
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,62	2,50	2,35	2,64
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	2,08	2,36	1,88	2,40
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,46	2,50	2,31	2,52

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

- 1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
- 2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
- 3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
- 4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

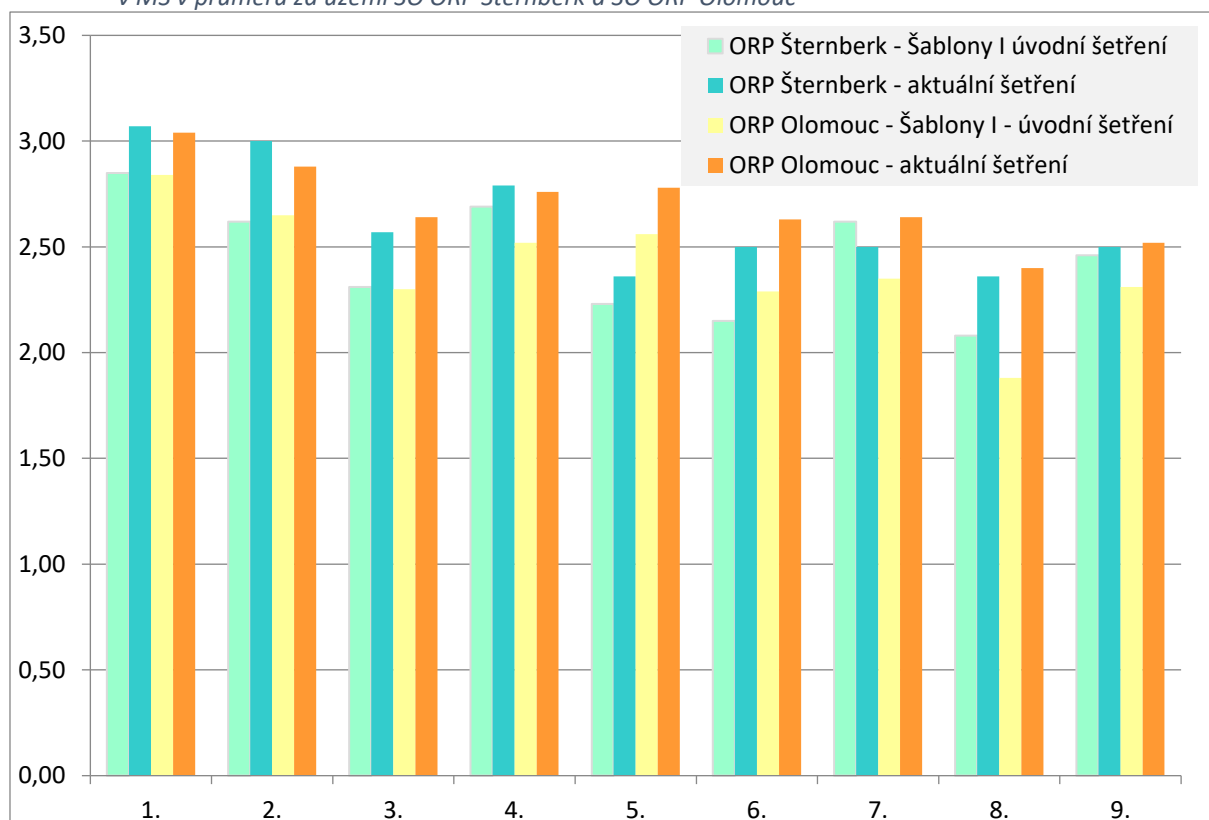
Pozitivní je skutečnost, že u téměř všech hodnocených opatření došlo intercenzálně ke zlepšení hodnocení, které dokumentuje graf (viz **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se rozvoje znalostí pedagogů (2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově – např. kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.). Díky zlepšení stavu se toto opatření dostalo do kategorie 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení).

V případě SO ORP Šternberk došlo ke zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 5 (z 9 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,2 bodu, což není ve srovnání se zlepšením u čtenářské pregramotnosti mnoho. V případě dostatečného technického a materiálního zabezpečení (7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti) došlo k mírně horšímu hodnocení, než bylo u předchozího šetření, proto je třeba tuto oblast i nadále rozvíjet a je proto zařazena mezi prioritní v rámci projektu MAP III.

V případě SO ORP Olomouc došlo u všech hodnocených opatření ke zlepšení minimálně o 0,2 hodnoty, což lze vnímat velmi pozitivně.

S ohledem na významnost matematické pregramotnosti pro další vzdělávání i výsledky mezinárodních srovnání, je zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP IV (specifický cíl 1. 2. 7.) Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).

Graf 2.8: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících matematickou pregramotnost v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa x: Opatření: 1. – 9. korespondují s opatřeními uvedenými v tabulce

1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

Za největší překážky na základě vlastního šetření mezi MŠ v zájmovém území v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti MŠ zájmového území spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.);
- nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí;
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti;
- nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem;
- nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti;
- nezájem ze strany rodičů;
- nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti;
- nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.

Tabulka 2.11: Překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.)	35,29	57,14
2. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	17,65	0,00
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	17,65	42,86
4. Nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí	17,65	0,00
5. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem	11,76	14,29
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	11,76	14,29
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti	17,65	7,14
8. Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebamotivace apod.)	17,65	7,14
9. Nepravidelnost aktivit v oblasti rozvoje příslušné pregramotnosti	23,53	7,14

10. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na úrovni školy	5,88	0,00
11. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na národní úrovni	5,88	0,00
12. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	17,65	21,43
13. Nezáměr ze strany rodičů	29,41	21,43
14. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	11,76	7,14
15. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti	23,53	7,14
16. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	29,41	28,57
17. Jiný, pro školu důležitý prvek	11,76	0,00
18. Žádné	23,53	14,29

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen-září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že téměř čtvrtina ředitelů MŠ v území SO ORP Olomouc začleněné do projektu MAP IV (23,53 %) a téměř 15 % ředitelů MŠ v území SO ORP Šternberk (14,29 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj matematické pregramotnosti, což je shodné hodnocení s překážkami v oblasti čtenářské pregramotnosti.

Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí

Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejméně potřebná (nejnižší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu s nadprůměrným hodnocením aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 3,13 (SO ORP Šternberk, v předchozích agregovaných datech 2,97) a 3,14 (SO ORP Olomouc), což je na úrovni hodnocení „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“, nadprůměrné hodnocení v komparaci s výsledky za republiku i kraj.

Pouze minimálně jsou vnímány překážky, které by bránily podpoře kompetencí k iniciativě a kreativě dětí. Největší problém spatřuje téměř polovina škol v nedostatku finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity (46,2 % MŠ).

Další podporované oblasti

Hodnocení všech tří dalších podporovaných oblastí je pro subjekty na území projektu MAP IV seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou oblast do 3. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Stanovené pořadí vychází z kombinace výsledků šetření na území formou vlastního dotazníkového šetření a kombinuje informace s výstupy z agregovaných dat.

Pro území projektu MAP IV je pořadí priorit dalších podporovaných oblastí následující:

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

1. Jazykové vzdělávání.
2. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol).
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Jazykové vzdělávání

Jazyková gramotnost je schopnost a dovednost komunikovat a jednat v mateřském i dalším jazyce (popř. v dalších jazycích). Je výchozím předpokladem pro rozvoj všech ostatních gramotností (definice ČŠI). Takto je jazyková gramotnost nadřazeným pojmem pro čtenářskou gramotnost svým důrazem na širší okruh jazyků než jen na jazyk mateřský. Vzhledem k tomu, že je jazykovou gramotnost možné rozvíjet průřezově napříč všemi vzdělávacími obory, kdy je například přírodovědná výuka vedena v anglickém jazyce, je zásadním předpokladem pro úspěšné vzdělávání. Řada pedagogů vidí prioritu v tom, naučit děti co nejlépe mluvit v mateřském jazyce a rozvíjet u dětí slovní zásobu a správnou výslovnost v mateřském jazyce.

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků je spojen s rozvojem jak jejich receptivních (např. poslech a čtení s porozuměním), tak jejich produktivních (např. mluvený a psaný projev) dovedností. Nedílnou součástí jazykové gramotnosti je také interakce s partnery komunikace.

V hodnocení jazykového vzdělávání je u MŠ nejlépe hodnocenou oblastí to, jak škola u dětí v MŠ rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho, např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod. Předmětem výzkumu bylo průměrné hodnocení aktuálního stavu v dalších oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

U většiny kritérií hodnocení jazykového vzdělávání je hodnocení velmi nízké a většinou se pohybuje na úrovni nižší než 2, což je hranice pro hodnocení pouze rozvíjející se oblast.

Tabulka 2.12: Hodnocení jazykového vzdělávání v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Kritéria hodnocení jazykového vzdělávání	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Škola podporuje rozvoj jazykového vzdělávání (má stanoveny konkrétní cíle)	2,24	1,86

2. Učitelé jazyků rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	1,82	1,71
3. Učitelé využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	1,82	1,57
4. Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)	2,47	2,36
5. Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků	1,82	1,29
6. Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykového vzdělávání	2,18	1,79
7. Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykového vzdělávání s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	2,00	1,43
8. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)	2,00	1,57
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků	1,35	1,14
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání	1,65	1,43
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykového vzdělávání	1,35	1,36
12. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím	1,18	1,14

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen-září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Ve srovnání se stanovenými prioritami je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. Jazykové vzdělávání – bylo předmětem hodnocení v rámci vlastního dotazníkového šetření. Aktuální hodnocení ukazuje na nezbytnost dalšího rozvoje jazykových kompetencí, proto bylo mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP III do roku 2023 zařazeno jako specifický cíl 1. 2. 12.: Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele, v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 je zařazen specifický cíl 2.1.8. **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka.**
2. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence - v případě podpory „Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence“ průměrná hodnota (2,94) za území SO ORP Šternberk nižší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 3,04, průměr ČR: 3,04), i proto byl zařazen mezi důležité specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 jako specifický cíl 1. 2. 10.: Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách

a žáků na základních školách. V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 jsou zařazeny specifické cíle 2.1.14. **Podporovat rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití.** a 2.1.7. **Podporovat výchovu k udržitelnému rozvoji - u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách podporovat sociální a občanské dovednosti, rozvoj kulturního povědomí a mediální gramotnost.**

3. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol) – ve srovnání s hodnocením za Olomoucký kraj i celou ČR je hodnocení mírně nadprůměrné, v řadě klíčových kritérií však MŠ zájmového území požadují zlepšení, jak ukázala krizová situace v prvním pololetí roku 2020 (pandemie covid-19), byla digitální gramotnost podceněnou a nedoceněnou oblastí ve vzdělávání, která by měla dostat vyšší prioritu, kdy se aktuálně ukázalo, jak je potřebná při distančním vzdělávání, i proto byla nově mezi specifické cíle zařazena podpora digitálních kompetencí, specifický cíl v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 1. 2. 9.: **Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků základních škol. Na straně druhé se v rámci práce pracovních skupin a zejména pracovní skupiny pro mateřské školy četně diskutovalo o tom, že je primárně potřeba rozvíjet praktické dovednosti a kompetence (děti často před nástupem do MŠ neumí stříhat, lepit, hrát si s míčem, skákat přes švihadlo, cvrknat kuličky, skákat panáka, ale již v předškolním věku spolupracují s univerzitou, učí se cizím jazykům, ovládají digitální technologie). V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 je zařazen specifický cíl 2.1.6. **Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a zákonných zástupců, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciaci, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.****

4.2.2 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení – *priorita byla předmětem hodnocení aktuálního stavu v rámci vlastního dotazníkového šetření* – jako nejvyšší stanovená priorita byla zařazena v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 1.: **Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.**

Hodnotíme-li investice, které byly realizovány v letech 2015-2018 v rámci projektů EU, tak vychází území SO ORP Šternberk jako úspěšné v rámci Olomouckého kraje i v komparaci s průměrem za ČR. Celkový podíl základních škol, které v posledních 5 letech investovaly prostředky z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvůr atd.) dosáhl za území SO ORP Šternberk 54,5 % (průměr za území Olomouckého kraje: 58,1 %, průměr za ČR: 52,7 %). Výrazně nadprůměrné hodnocení je ve vazbě na investice do vnitřního vybavení základních škol na území SO ORP Šternberk, za období posledních 5 let všechny základní školy (100 %) SO ORP Šternberk investovaly do svého vnitřního vybavení.

Podobně je tomu i u plánovaných investic, které jsou v některých kategoriích nad průměrnými hodnotami za kraj i celou ČR. V letech 2019-2021 plánují 3/4 základních škol investice do stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod. Třetina škol plánuje investice do stavebních úprav a rekonstrukce dílen či cvičných kuchyněk.

Na území SO ORP Šternberk byl podobně nadprůměrný počet ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly v rámci evropských projektů do příslušného vybavení, nejčastěji investice směřovaly do investic na nové didaktické pomůcky, zejména interaktivní tabule, audiovizuální techniku: televize, projektory apod., vybavení mobilní počítačové učebny např. notebooky, tablety či na jiné nové didaktické pomůcky. Je však nezbytné a bezpodmínečně nutné tyto didaktické pomůcky také aktivně používat a umět využít jejich potenciál. I proto je mezi prioritami podpora digitálních kompetencí a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro další období ZŠ plánují nejvíce investic do pořízení nových didaktických pomůcek ve formě software pro IC techniku, na pořízení nových didaktických pomůcek, vybavení mobilní počítačové učebny např. notebooky, tablety a vybavení knihovny. Více než třetina škol chce směřovat investice do vybavení kmenových tříd, vybavení počítačové učebny, vybavení či rekonstrukce tělocvičny či vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod.

Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti – ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla v případě podpory čtenářské gramotnosti průměrná hodnota za území SO ORP Olomouc (2,70) a pod průměrem za území ČR (2,76), i proto byla zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 6.: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 již mezi specifické cíle nebyla zařazena.

V rámci jednotlivých kategorií se jednalo v rámci šetření o jediný ukazatel, kde bylo hodnocení aktuálního stavu ve většině ukazatelů horší, než je průměr za území Olomouckého kraje i celou ČR, bylo ve Strategickém rámci do roku 2023 prioritou a vysoké procento ZŠ, které plánovaly v nejbližším období zlepšení, což se pozitivně projevilo.

Tabulka 2.15: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech podporujících rozvoj čtenářské gramotnosti na ZŠ v území
SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Čtenářská gramotnost Hodnocená opatření	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,82	3,17	2,59	2,88
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce	2,91	3,08	2,47	3,05
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,36	2,58	2,25	2,63
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)	2,82	3,17	2,64	3,03
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)	2,27	2,50	2,31	2,62
6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.	2,09	2,50	2,07	2,45
7. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků	2,91	3,17	2,63	2,93
8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky/pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity	2,09	2,58	2,03	2,57
9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace	2,27	2,83	2,02	2,42
10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků ad.)	2,09	2,58	2,07	2,52
11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)	2,18	2,58	2,32	2,58
12. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti	2,45	2,67	2,32	2,57
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, ICT technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	2,64	3,00	2,46	2,70
14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,73	3,00	2,44	2,85

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),

4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

V rámci hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské gramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast spolupráce s rodiči (10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči; prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.) a v existenci čtenářsky podnětného prostředí (11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí, tj. čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.). Slabší stránkou je i realizace mimo výukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti (9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace, např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih,...). Prozatím neuspokojivá je i práce s nadanými a talentovanými žáky (6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.). Na všechny slabé stránky reaguje stanovení priorit v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, kdy jsou stanoveny specifické cíle, které mohou přispět ke zlepšení stavu:

- specifický cíl 1.2.2: Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
- specifický cíl 1.2.4: Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.
- specifický cíl 1.2.9: Podporovat rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).
- specifický cíl 2.2.1: Realizovat vzdělávací aktivity pro pracovníky ve vzdělávání s cílem informovanosti a pilotního ověření revidovaného obsahu RVP.
- specifický cíl 2.2.2: Realizovat proměnu obsahu a způsobu vzdělávání v souvislosti s revizí RVP pro základní vzdělávání.
- specifický cíl 3.1.1: Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.
- specifický cíl 4.1.1: Podporovat vzájemné profesní sdílení, přenos osvědčených a funkčních inovativních metod, včetně metod kolegiální spolupráce.
- specifický cíl 4.1.2: Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).

Pozitivním zjištěním je, že u všech hodnocených opatření došlo intercenzálně k výraznějšímu posunu, zlepšení, které dokumentuje graf (viz **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se využívání interaktivních metod a pomůcek a informovanosti a spolupráci s rodiči, i když se stále jedná o opatření, která jsou hodnocena zatím nejhůře, tj. mezi hodnocením 2 = rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a 3 = realizovaná oblast. Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území MAS Šternbersko a MAS Bystřička

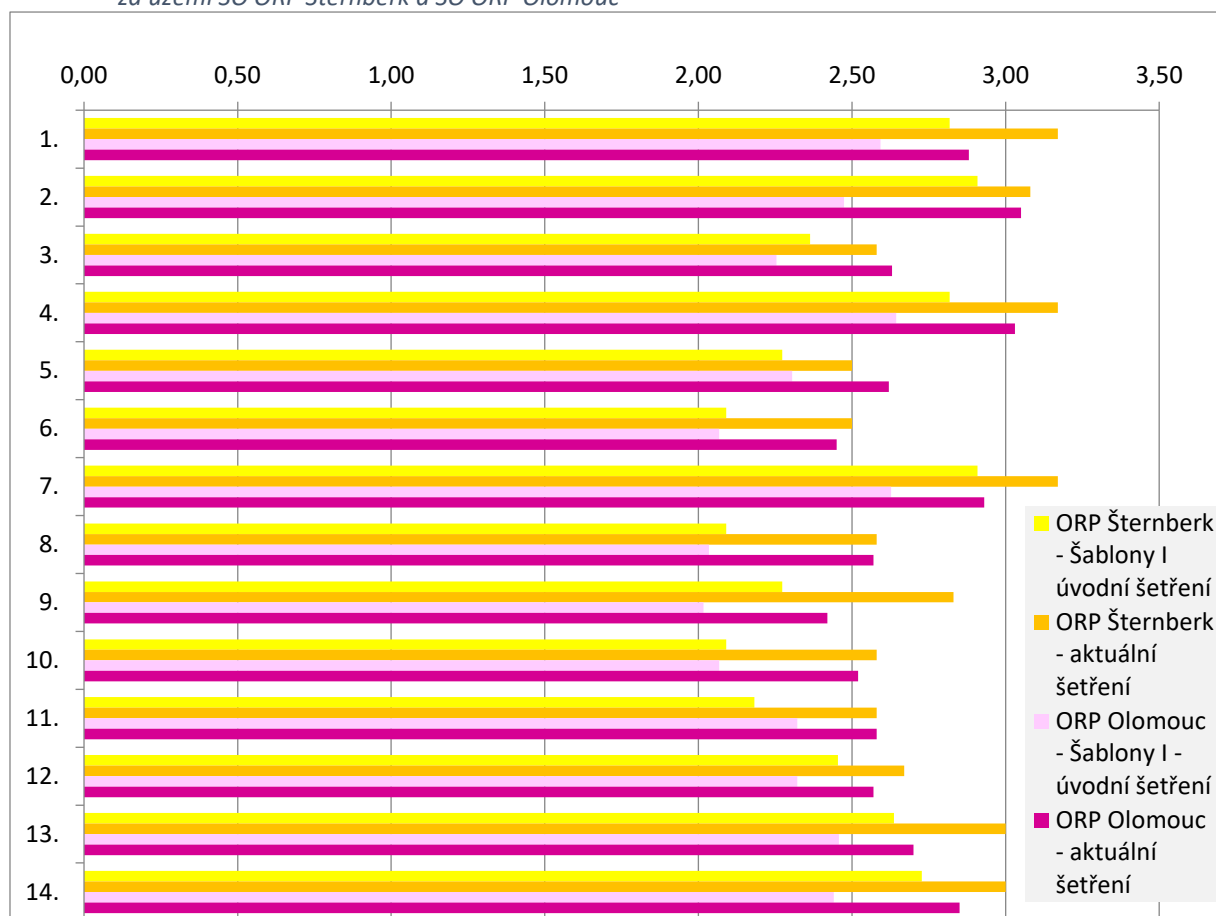
(tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), pouze v několika případech je hodnocení vyšší než 3.

V případě SO ORP Šternberk došlo k výraznému zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 13 (z 14 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,2 bodu, u čtyř výše uvedených opatření (opatření 6, 8, 9 a 10) bylo zvýšení o více než 0,4 bodu. Procentuální nejvýraznější nárůst byl u hodnocení 9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih ...), kde došlo k nárůstu hodnocení o 24,5 %.

V případě SO ORP Olomouc nedošlo prozatím k výraznějšímu zlepšení, ve většině 11 ze 14 hodnocených kritérií je hodnocení pod průměrnou hodnotou za Olomoucký kraj i celé území ČR. Pouze u dvou hodnocení: 2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.) a 8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky / pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti využívání interaktivních metod a pomůcek bylo dosaženo změny větší než 0,5 bodu při srovnání aktuálního šetření oproti původnímu.

S ohledem na významnost čtenářské gramotnosti pro další vzdělávání, byla zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP III (specifický cíl 1. 2. 6.) Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 již mezi specifické cíle nebyla zařazena.

Graf 2.9: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících čtenářskou gramotnost v ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa x:

Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky osa y:

1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.
7. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků
8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky / pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti
9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih ...)
10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)
11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)
12. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky)
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti
14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ

Za tři největší překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ je na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouci považováno:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.);
- nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku;
- nezájem ze strany žáků a rodičů. U této překážky je však nezbytné připomenout to, že dnešní rodina (rodiče) prošla výraznými změnami. Řada dětí vyrůstá v neúplné rodině, v rodině s partnerem svých rodičů, nevlastních sourozenců, řada dětí žije ve střídavé péči. To vše má velký vliv na primární socializaci a následně sekundární socializaci ve škole. Stabilní rodinný svazek je dnes již výjimkou. „Nezájem rodičů“ může mít tedy zcela jinou příčinou a tyto překážky bude škola jen stěží odstraňovat.

Uvedené překážky jsou zohledněny v definovaných prioritách dalšího rozvoje vzdělávání v území projektu MAP IV.

Tabulka 2.16: Překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	76,92	58,33

2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	15,38	33,33
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	46,15	33,33
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	15,38	25,00
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	0,00	8,33
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	15,38	8,33
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	0,00	16,67
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	0,00	8,33
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	0,00	16,67
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	23,08	8,33
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	0,00	0,00
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	0,00	16,67
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimo výukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	7,69	25,00
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	0,00	0,00
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	7,69	25,00
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	15,38	50,00
17. Nezáměr ze strany žáků a rodičů	30,77	58,33
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	0,00	0,00
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	7,69	25,00
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	15,38	33,33
21. Jiný pro školu důležitý prvek	0,00	8,33
22. Žádné	23,08	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen-září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že téměř čtvrtina ředitelů ZŠ v území SO ORP Olomouc začleněných do projektu MAP IV (23,8 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj čtenářské gramotnosti, v případě části SO ORP Šternberk je tato hodnota výrazně nižší (8,33 %).

Podpora rozvoje matematické gramotnosti

V případě matematické gramotnosti je ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu stanovená priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo. Matematická gramotnost je v celkovém hodnocení jako hlavní podporované oblasti hodnocena v SO ORP Šternberk 2,83, což je druhé nejlepší hodnocení za podporou inkluzivního/společného vzdělávání. V případě SO ORP Olomouc je hodnocena 2,53 na třetím místě po podpoře polytechnického vzdělávání a podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků (pro území Olomouckého kraje: 2,52, průměr ČR: 2,61). V rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 byla podpora matematické gramotnosti zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 již mezi specifické cíle nebyla zařazena.

Nejhůře hodnocenou oblastí je podpora matematické gramotnosti v rámci realizace mimo výukových akcí pro žáky na podporu matematické gramotnosti (7. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace, např. projektové dny apod.), realizace pravidelných kroužků a doučování (6. Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování, mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti, např. kroužek zábavné logiky apod.) a informovanosti a spolupráci s rodiči (8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči, např. představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.).

Tabulka 2.17: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech podporujících rozvoj matematické gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Matematická gramotnost Hodnocená opatření	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,73	3,25	2,64	2,87
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	3,00	3,17	2,44	2,75
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,09	2,42	2,19	2,50
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.)	2,73	3,17	2,63	2,85
5. Škola podporuje individuální práci se žáky s mimořádným zájmem o matematiku	2,45	2,67	2,08	2,43
6. Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování/ mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.)	1,82	2,58	1,88	2,33

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

7. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.)	1,91	2,50	1,76	1,97
8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	2,36	2,58	1,76	2,20
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti	2,45	3,00	2,27	2,53
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	2,82	3,08	2,47	2,77
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,55	2,75	2,31	2,58

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

- 1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
- 2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
- 3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
- 4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Pozitivní je skutečnost, že u téměř všech hodnocených opatření došlo intercenzálně ke zlepšení hodnocení, které dokumentuje graf (viz **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se rozvoje mimo výukových aktivit – existence kroužků a doučování a zlepšením technického a materiálního zabezpečení pro rozvoj matematické gramotnosti. Díky zlepšení stavu se toto opatření dostalo do kategorie 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení).

V případě SO ORP Šternberk došlo ke zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 10 (z 11 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,2 bodu, což je ve srovnání se zlepšením u čtenářské gramotnosti výraznější.

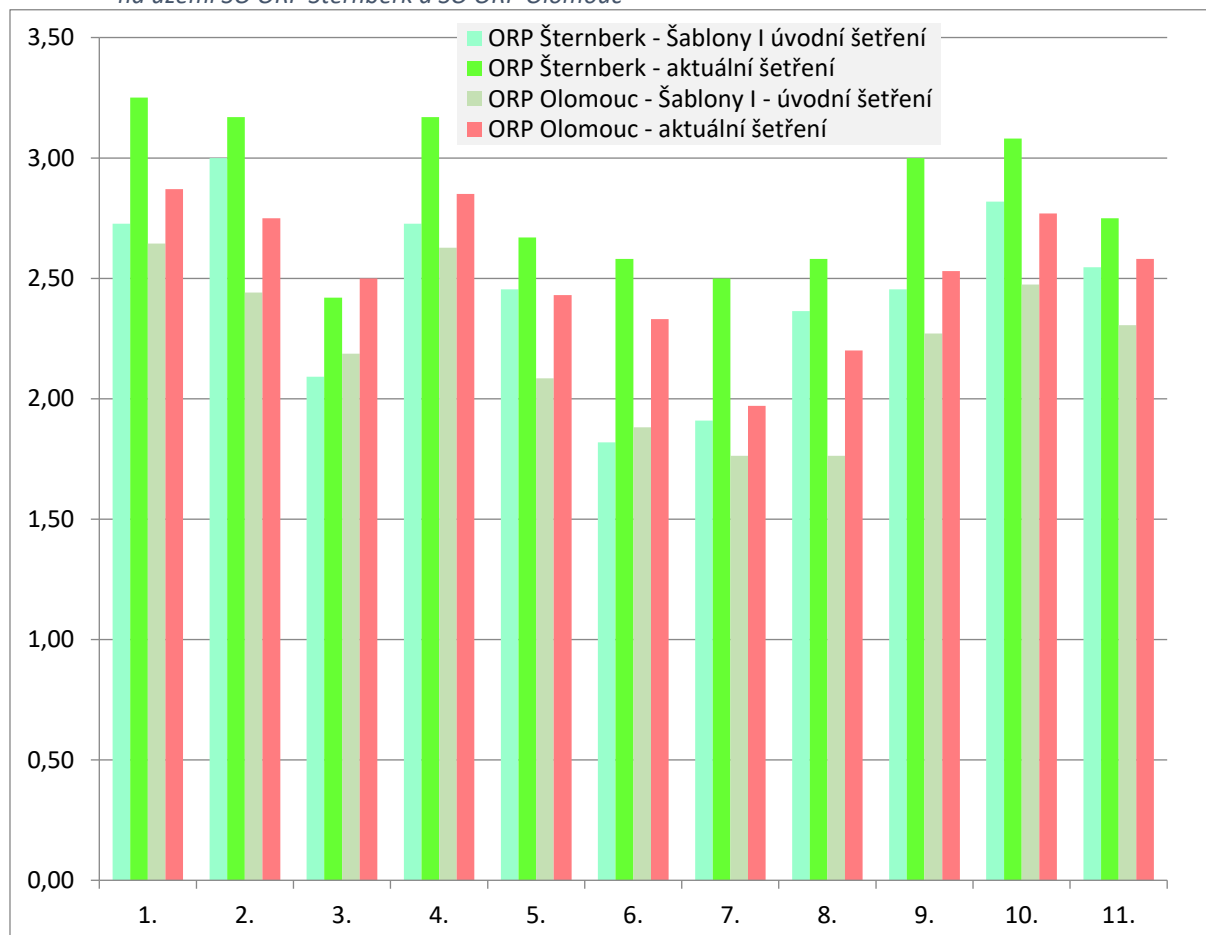
V případě SO ORP Olomouc došlo u všech hodnocených opatření ke zlepšení minimálně o 0,2 hodnoty, což lze vnímat velmi pozitivně, ale stále zůstává hodnocení za průměrem za Olomoucký kraj i průměrem za celé území ČR.

S ohledem na významnost matematické gramotnosti pro další vzdělávání i výsledky mezinárodních srovnání, byla zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP II specifický cíl 1. 2. 7.: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 již mezi specifické cíle nebyla zařazena.

Za největší překážky (na základě vlastního šetření mezi řediteli ZŠ v zájmovém území) v oblasti rozvoje matematické gramotnosti ZŠ zájmového území spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji gramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.);
- nízké časové dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku; současně je však třeba dodat, že často uváděné nízké časové dotace jako překážky v oblasti rozvoje určité gramotnosti nemají znamenat více hodin kontaktní výuky. Aktuálně je zátěž žáků kontaktní výukou často větší, než pracovní doba učitelů (počet hodin strávených ve škole + počet hodin strávených nad domácími úkoly, domácí přípravou);
- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj matematické gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).

Graf 2.10: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících matematickou gramotnost v ZŠ v průměru na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa x: Opatření: 1. -11. korespondují s opatřeními uvedenými v tabulce

1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.)
5. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku
6. Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování/mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.)
7. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.)
8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ

Tabulka 2.18: Překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	76,92	66,67
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	30,77	25,00
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	46,15	41,67
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	7,69	33,33

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	7,69	8,33
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	0,00	8,33
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	0,00	8,33
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	7,69	8,33
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	7,69	25,00
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	7,69	8,33
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	15,38	0,00
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	7,69	16,67
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimo výukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	23,08	41,67
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	0,00	0,00
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	15,38	41,67
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	30,77	41,67
17. Nezáměr ze strany žáků a rodičů	30,77	33,33
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	0,00	16,67
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	7,69	33,33
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	15,38	50,00
21. Jiný pro školu důležitý prvek	0,00	8,33
22. Žádné	15,38	0,00

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen-září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že více než 15 % ředitelů ZŠ v území SO ORP Olomouc začleněné do projektu MAP IV (15,38 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj matematické gramotnosti.

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání – je v hodnocení aktuálního stavu na 1. pořadí, tj. jako nejlepší stav, v případě SO ORP Šternberk s nadprůměrným hodnocením ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr. V rámci práce pracovních skupin byla otázka diskutována a v následujícím období bude předmětem podrobnějšího šetření s cílem zjistit, zda je tato oblast ze strany školních specialistů a školních poradenských pracovišť skutečně saturována.

S ohledem na diferenciaci v rámci SO ORP Šternberk a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je podpora inkluzivního (společného) vzdělávání zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV, specifický cíl 2. 1. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).**

V hodnocení stávajícího stavu bylo u 2 z celkem 19 hodnocených kritérií hodnocení za území SO ORP Šternberk nižší než průměrné hodnoty za území Olomouckého kraje (což je zlepšení oproti předchozímu stavu, kdy to bylo 5 ukazatelů) i v porovnání s průměrem za celé území ČR. Výrazně odlišná je situace v případě SO ORP Olomouc, kde je 17 (z celkem 19) hodnocených ukazatelů horších, než je průměr za území Olomouckého kraje nebo průměr za ČR.

Horší hodnocení, než je průměr v rámci Olomouckého kraje a ČR, je v případě SO ORP Šternberk u hodnocení kritérií:

- bezbariérovost školy – tzn. škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 5: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání;**
- využívání zpětné vazby a prostoru pro sebehodnocení žáka (16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání), i na základě diskuse v pracovních skupinách, je využívání zpětné vazby a sebehodnocení žáky, zatím velice opomíjenou oblastí, kde je velký prostor na zlepšení. Pedagogové často nejsou reálně schopni formativního hodnocení, ani v současném krizovém stavu při převládajícím distančním vzdělávání, i proto je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, Priorita 2: **Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání,** specifický cíl 2.1.2. **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.** Priorita 3: **Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně připravenosti na krizové situace a podpora managementu třídních kolektivů,** cíl: **Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání,** specifický cíl: 3.1.1. **Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky;** specifický cíl 3.1.2. **Zvýšit motivaci pedagogických pracovníků škol, především jejich leaderů, ke studiu manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy a tím zvýšit počet účastníků a zájemců o vedení škol v rámci konkurzních řízení;** specifický cíl 3.1.4. **Podporovat**

vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.

V případě SO ORP Olomouc se jedná o 17 z 19 hodnocených kritérií, která jsou hodnocena hůře, než je průměr za území Olomouckého kraje i celé ČR, což je velmi nepříznivý stav, i proto byla podpořena v rámci strategického rámce opatření, která mohou podpořit zlepšení aktuálního stavu. Hůře hodnocena byla níže uvedená kritéria hodnocení stavu:

- schopnost přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.), schopnost školy upravit organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vytvořit systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).**
- bezbariérovost školy – tzn. škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 5: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.**
- schopnost navázání vzájemných vztahů - škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní - společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami a také schopnost školy komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy. Za přínosné na základě poznatků pracovních skupin je možnost následových hodin u kolegy, možnost tandemové výuky s kolegou. Byť to pedagogové vnímají jako velmi ohrožující, pro mnoho pedagogů je však obohacující – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1.2.2: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**; specifický cíl 2.2.1: **Realizovat vzdělávací aktivity pro pracovníky ve vzdělávání s cílem informovanosti a pilotního ověření revidovaného obsahu RVP.** Zejména pak Priorita 4: **Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu,** cíl: **Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol;** specifické cíle 4.1.1. **Podporovat vzájemné profesní sdílení, přenos osvědčených a funkčních inovativních metod, včetně metod kolegiální spolupráce;** 4.1.2. **Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život);** 4.1.3. **Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností;**

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

4.1.4. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.; 4.1.5. Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí; cíl 4.2. Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty, specifický cíl 4.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

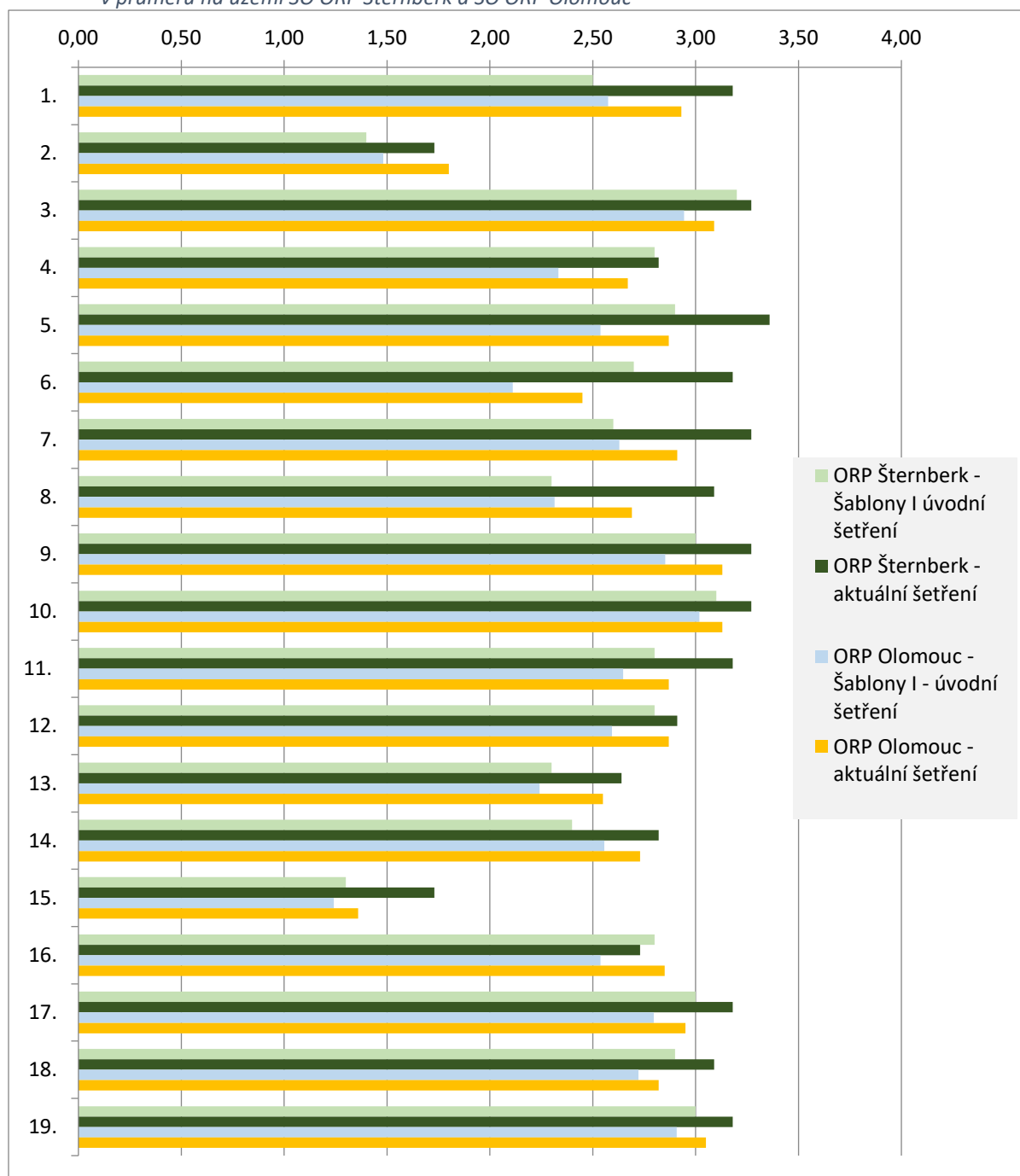
- schopnost využívat speciální pomůcky – tzn. pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky – toto je náplní specifického cíle 1.2.2: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**; specifický cíl 1.2.9: **Podporovat rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).**; specifický cíl 3.1.1: **Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.**; specifický cíl 4.1.2: **Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).**
- vytváření podmínek pro realizaci inkluze - vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.) - je náplní zařazeného specifického cíle 2. 1. 13.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).**
- schopnost spolupráce pedagogů ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočnick do českého znakového jazyka, osobní asistent) - je náplní nově zařazeného specifického cíle 1. 1. 6.: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa, sociálního pedagoga, speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.**
- zabezpečení účasti na aktivitách nad rámec školní práce – tzn. škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte – toto je náplní specifického cíle 2. 1. 12.: **Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity v návaznosti na rozvoj sportovně vzdělávací infrastruktury (nový atletický a plavecký stadión);**
- učitelé jsou schopni realizovat pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti - je náplní zařazeného specifického cíle 1. 1. 6.: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách**

přítomností školního psychologa, sociálního pedagoga, speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.; specifického cíle 2.1.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků a zejména pak v rámci Priority 3, cíl: Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání – všechny specifické cíle.

- využívání zpětné vazby a prostoru pro sebehodnocení žáka (16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, Priority 3, cíl: Podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků ve vzdělávání – všechny specifické cíle.
- důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, což vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod., učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji a škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.) – v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, je podpora součástí specifických cílů. specifický cíl 2.1.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).; specifický cíl 2.1.5. Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků.; specifický cíl 2.1.9. Podporovat rozvoj potenciálu každého dítěte a žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).; specifický cíl 2.1.13. Podporovat wellbeing (duševní zdraví dětí, žáků a pedagogů); či specifický cíl 4.1. 2 Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).

Graf 2.11: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání na ZŠ v průměru na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa x: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),

3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa y:

1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)
2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)
3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy
4. Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuse, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)
5. Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)
6. Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)
8. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky
9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy
10. Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)
11. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte
12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)
13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte
14. Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti
15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince
16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání
17. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.
18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji
19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)

Na straně druhé je pozitivní, že za intercenzální období došlo u všech hodnocených kritérií ke zlepšení hodnocení, v některých případech i o více než 25 %, v případě SO ORP Šternberk u 6 kritérií bylo zlepšení o více než 10 %.

V případě SO ORP Olomouc došlo ke zlepšení také u všech hodnocených kritérií, ve srovnání s mateřskými školami i území SO ORP Šternberk výraznějším. U celkem 10 hodnocených ukazatelů je hodnocení lepší o více než 10 %.

Předmětem hodnocení byla i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami. Jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají všechny ZŠ v SO ORP Šternberk (100,0 %) i všechny ZŠ v SO ORP Olomouc (100,0 %). Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 2.19:

Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání základními školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc) je využívání speciálně pedagogických center (využívá 81,8 % ZŠ SO ORP Šternberk a 89,1 % ZŠ SO ORP Olomouc), relativně četně jsou využívány služby nestátních neziskových organizací (využívá je téměř polovina všech škol zájmového území). Výrazně nižší je využívání středisek výchovné péče (18,2 % v SO ORP Šternberk a 27,3 % v SO ORP Olomouc). Výrazný nárůst v celém území je ve využívání služeb orgánů sociálně právní ochrany dětí, kdy v úvodních šetřeních v rámci Šablon I bylo uvedeno, že v SO ORP Šternberk služba nebyla využívána vůbec a v případě ORP Olomouc pouze necelými 6 % ZŠ, aktuálně to je již okolo čtvrtiny všech ZŠ v území.

Tabulka 2.19: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání základními školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk aktuální šetření	SO ORP Olomouc Šablony I úvodní šetření	SO ORP Olomouc aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	90,0 %	81,8 %	90,7 %	89,1 %
2. Středisko výchovné péče	10,0 %	18,2 %	25,9 %	27,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	100,0 %	94,4 %	100,0 %
4. Nestátní neziskové organizace	30,0 %	45,5 %	50,0 %	47,3 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	0,0 %	27,3 %	5,6 %	21,8 %
6. Žádné z uvedených	30,0 %	36,4 %	48,1 %	56,4 %

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých ZŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc. Hodnocení služeb zařízení bylo ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,27), na druhém místě pak nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,40) a nejhorší středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc jsou nejlépe hodnoceny nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,42) a pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,51), nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,67).

Tabulka 2.20: Hodnocení spolupráce základních škol s dalšími subjekty při využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,44	1,59
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,67
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,27	1,51
4. Nestátní neziskové organizace	1,40	1,42
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,67	1,67

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Hodnotíme-li překážky, které základní školy spatřují v oblasti inkluzivního/společného vzdělávání, tak se nejčastěji jedná o:

1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky (76,92 % ZŠ SO ORP Olomouc a 66,67 % ZŠ SO ORP Šternberk) – zlepšení stavu a podpora je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 6 **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa, sociálního pedagoga, speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.**
2. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou (46,15 % ZŠ SO ORP Olomouc a 41,67 % ZŠ SO ORP Šternberk) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 2. 1. 2 **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**
3. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny – tzn. nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod. (30,77 % ZŠ SO ORP Olomouc a 25,00 % ZŠ SO ORP Šternberk) specifický cíl 2. 1. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace dětí žáků se specifickými potřebami v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).** Také v rámci specifického cíle 2. 1. 5.: **Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků a specifického cíle 4. 1. 5. Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí.**
4. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky, např. výstavy, exkurze, kroužky apod. (23,08 % ZŠ SO ORP Olomouc a 41,67 % ZŠ

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

SO ORP Šternberk) - je náplní specifického cíle 2. 1. 12.: **Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity v návaznosti na rozvoj sportovně vzdělávací infrastruktury (nový atletický a plavecký stadión).**

Tabulka 2.21: Překážky v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	76,92	66,67
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládnutí řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	30,77	25,00
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	46,15	41,67
4. Velký počet žáků ve třídách	7,69	33,33
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	7,69	8,33
6. Nezáměr učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezáměr o změnu metod, forem a stylu práce)	0,00	8,33
7. Nedostatečné zvládnutí formativního hodnocení heterogenní třídy (problémy s nastavením a udržením systému hodnocení žáků apod.)	0,00	8,33
8. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	7,69	8,33
9. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	7,69	25,00
10. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	7,69	8,33
11. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče žáků se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	15,38	0,00
12. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	7,69	16,67
13. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	23,08	41,67
14. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	0,00	0,00
15. Jiné	15,38	41,67
16. Žádné	30,77	41,67

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Na straně druhé, žádná ze ZŠ SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc začleněných do projektu MAP IV neuvedla jako překážku v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání technickou nemožnost bezbariérových úprav školy. V případě SO ORP Olomouc navíc žádný z ředitelů ZŠ neuvedl jako překážku nedostatečnou schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou a nezáměr učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezáměr o změnu metod, forem a stylu práce).

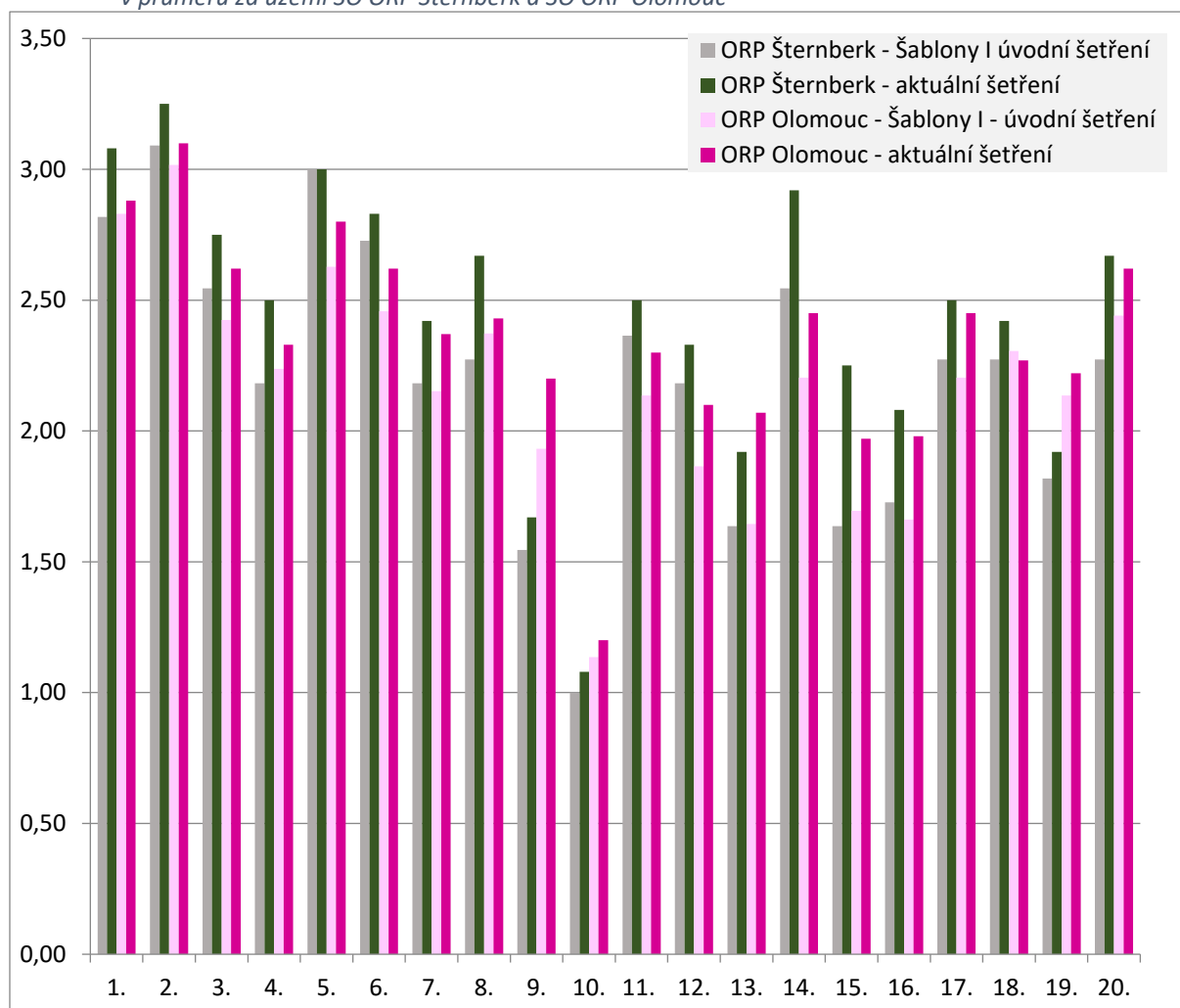
Podpora polytechnického vzdělávání

Podpora polytechnického vzdělávání je shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z priorit pro území projektu MAP IV. V jejím hodnocení aktuálního stavu má hodnocení nejnižší hodnotu (pouze 2,35 v SO ORP Olomouc a 2,44 v SO ORP Šternberk), na straně druhé byla v úvodním šetření v roce 2016 mezi prioritami podpora polytechnického vzdělávání zařazena až na poslední místo. Shodně s hodnocením aktuálního stavu a potřebou zlepšení byla podpora polytechnického vzdělávání zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 10.: **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).**

Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků.

V rámci hodnocení aktuálního stavu byla jako podprůměrná (s hodnocením nižším než 2,00) hodnocena skutečnost, zda probíhá na škole výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL (průměrné hodnocení 1,08 v SO ORP Šternberk a 1,20 v SO ORP Olomouc), zda škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (průměrné hodnocení 1,67 v SO ORP Šternberk), zda ve škole existují kroužky, pravidelné dílny či jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání (průměrné hodnocení 1,92) či zda škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání, např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad. (průměrné hodnocení 1,92 v SO ORP Šternberk). U všech těchto hodnocených kritérií se jedná o podprůměrné hodnoty i ve srovnání s průměrem za Olomoucký kraj i celou ČR.

Graf 2.12: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání v ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa x:

1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV
2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV
3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
4. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol

5. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků
9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření
10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání
12. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku
13. Ve škole existují kroužky/pravidelné dílny/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání
14. Na škole se realizují mimo výukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)
15. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)
16. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli
17. Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)
18. Ve škole existuje podnětné prostředí – tj. prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů...)
19. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)
20. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání

V komparaci s daty za území Olomouckého kraje a průměr za ČR je příznivé hodnocení překážek v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, kdy ZŠ území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc hodnotí existenci překážek ve výrazně menší míře než vyšší územněsprávní jednotky. Mezi největší překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání ZŠ je považováno:

1. nedostatečné/neodpovídající prostory (76,92 % ZŠ SO ORP Olomouc, 50,0 % ZŠ SO ORP Šternberk);
2. nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. (61,54 % ZŠ SO ORP Olomouc, 58,33 % ZŠ SO ORP Šternberk);
3. nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků (53,85 % ZŠ SO ORP Olomouc, 58,33 % ZŠ SO ORP Šternberk);
4. učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL (46,15 % ZŠ SO ORP Olomouc, 50,00 % ZŠ SO ORP Šternberk).

Tabulka 2.22: Překážky v oblasti rozvoje podpory polytechnického vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné/neodpovídající prostory	76,92	50,00
2. Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.	61,54	58,33
3. Nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti polytechnického vzdělávání	15,38	16,67
4. Malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů	15,38	25,00
5. Pedagogičtí pracovníci školy neumí vzbudit zájem žáků v oblasti polytechniky	7,69	25,00
6. Pedagogičtí pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti	23,08	33,33
7. Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků	53,85	58,33
8. Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL	46,15	50,00
9. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky	30,77	66,67
10. Jiné	7,69	16,67
11. Žádné	0,00	0,00

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Dokladem toho, že polytechnické vzdělávání patří do prioritní oblasti, je skutečnost, že na základě vlastního realizovaného dotazníkového šetření plánuje většina škol v nejbližším období zlepšení aktuálního stavu (jak dokumentuje Tabulka). V rámci MAP IV do roku 2028, specifický cíl 1. 1. 10.: **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (zejména ve vazbě na budoucí uplatnitelnost na trhu práce v regionu).**

Tabulka 2.23: Přehled kritérií, která chtějí v oblasti polytechnického vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc zlepšit

Opatření na podporu polytechnického vzdělávání	2019-2020		2021-2022	
	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %
1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	53,85	41,67	23,08	16,67
2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	38,46	41,67	38,46	25,00
3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	53,85	41,67	30,77	41,67
4. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	46,15	41,67	23,08	41,67
5. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány	53,85	25,00	30,77	33,33
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí	61,54	25,00	23,08	50,00
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	53,85	33,33	46,15	58,33
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků	53,85	33,33	46,15	41,67
9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	15,38	16,67	30,77	25,00
10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL	15,38	0,00	30,77	16,67
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	61,54	16,67	15,38	33,33
12. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	61,54	16,67	23,08	25,00
13. Ve škole existují kroužky/pravidelné dílny/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání	38,46	33,33	53,85	33,33
14. Na škole se realizují mimo výukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)	69,23	41,67	23,08	41,67

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

15. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)	46,15	33,33	23,08	33,33
16. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli	53,85	25,00	23,08	58,33
17. Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	76,92	25,00	23,08	41,67
18. Ve škole existuje podnětné prostředí, tj. prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů...)	53,85	8,33	38,46	50,00
19. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)	23,08	16,67	38,46	33,33
20. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	53,85	25,00	38,46	41,67

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejvíce potřebná (druhá nejvyšší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu hodnocení aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 2,65 v SO ORP Šternberk a hodnotou 2,46 v SO ORP Olomouc, což je podprůměrné hodnocení ve srovnání s průměrem za území ČR. Hodnocení odpovídá hodnocení „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“.

Pouze minimálně jsou vnímány překážky, které by bránily podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě dětí. Jako největší problém spatřují tři čtvrtiny škol nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, přibližně polovina škol pak vnímá problém v malém zájmu zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami (54,5 % ZŠ) a nedostatkem výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity (45,5 % ZŠ).

Další podporované oblasti

Hodnocení všech tří dalších podporovaných oblastí z operačních programů (OP) je pro subjekty na území SO ORP Šternberk seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou oblast do 3. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Pořadí jednotlivých ZŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci SO ORP / kraje / republiky.

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

Pro území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc je pořadí priorit dalších podporovaných oblastí následující:

1. Kariérové poradenství pro žáky.
2. Jazykové vzdělávání.
3. Digitální kompetence pedagogických pracovníků.
4. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Ve srovnání s územím kraje i celé republiky vychází území SO ORP Šternberk i SO RP Olomouc zcela shodně. Předmětem výzkumu bylo průměrné hodnocení aktuálního stavu v dalších oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Všechny hodnocené další oblasti podporované z Operačních programů (OP) byly klasifikovány v kategorii 2 až 3, tj. „rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)“ až „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“.

V rámci hodnocení je pořadí od nejnižších hodnot po nejvyšší následující, tj. od vůbec nebo téměř se neuplatňuje až po ideální stav:

1. Kariérové poradenství pro žáky.
2. Jazykové vzdělávání.
3. Digitální kompetence pedagogických pracovníků.
4. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Ve srovnání se stanovenými prioritami je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. **Kariérové poradenství pro žáky** (2,24 v SO ORP Olomouc, 1,93 v SO ORP Šternberk) – průměrné hodnocení ve srovnání s průměrem za Olomoucký kraj (2,18) i průměr za ČR (2,3).
2. **Jazykové vzdělávání** – (2,38 v SO ORP Olomouc, 2,48 v SO ORP Šternberk) - v komparaci s hodnocením za území kraje i ČR průměrné hodnocení (průměr kraj: 2,35, průměr ČR: 2,45).
3. **Digitální kompetence pedagogických pracovníků** (2,59 v SO ORP Olomouc, 2,60 v SO ORP Šternberk) – ve srovnání s hodnocením za Olomoucký kraj i celou ČR je hodnocení (2,55) průměrné (průměr kraj: 2,57, průměr ČR: 2,61).

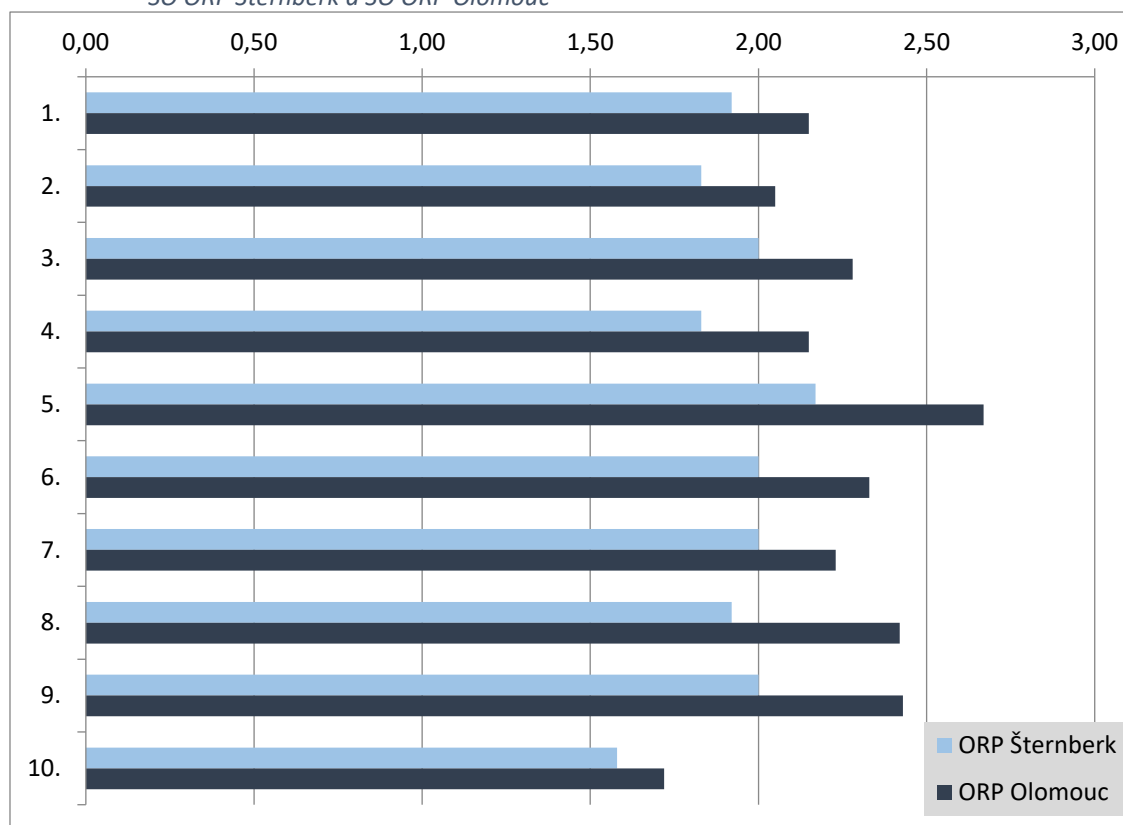

4. **Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence** (2,93 v SO ORP Olomouc, 3,10 v SO ORP Šternberk) – v případě podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí je průměrná hodnota srovnatelná s oběma průměry (průměr kraj: 2,93, průměr ČR: 2,98).

Kariérové poradenství pro žáky

Nově hodnocenou oblastí v aktuálním šetření bylo kariérové poradenství, které je velmi důležité pro dobrou uplatnitelnost absolventů. V rámci hodnocení dle zvolených kritérií je pro území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc negativním zjištěním, kdy v případě SO ORP Šternberk je 10 z 10 kritérií hodnoceno hůř, než je průměr za území Olomouckého kraje a v případě SO ORP Olomouc je to 8 z 10 hodnocených kritérií. I proto je v rámci priorit na území projektu MAP IV prioritou uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky a jsou k tomu stanoveny 4 specifické cíle včetně podpory kariérového poradenství. Jako přínosné a pozitivní je vedení žáků k tomu, co by chtěli dělat a individuálně je připravit na práci, např. umožnit žákům strávit jeden den v prostředí, kde by chtěli pracovat a práci si zjednodušeně vyzkoušet v doprovodu kariérního poradce. Využít při tom jako motivaci ke studiu osobní zkušenost. Jedná se o následující specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028: **Priorita 4: Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu**, konkrétně specifické cíle 4. 2. 1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc; **Priorita 5: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky**, specifické cíle: 5.1.1. Realizovat veletrh dalšího vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku; 5.1.2. Zvýšit informovanost žáků, zákonných zástupců i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území; 5.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelů v regionu a 5.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.

Graf 2.13: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech kariérového poradenství na ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa x: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa y:

1. Na naší škole je zaveden systém kariérového poradenství, do něhož jsou zapojeni pedagogičtí pracovníci školy i externí odborníci
2. Kariérové poradenství je zařazeno v ŠVP
3. Výuka je zaměřena i na směřování žáků k cílené volbě profese
4. Kariérové poradenství poskytujeme žákům v celém průběhu školní docházky
5. Kariérové poradenství na naší škole poskytujeme zejména žákům vyšších ročníků
6. Kariérové poradenství na naší škole je koordinováno jedním pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny podmínky (časové, prostorové apod.)
7. Kariérové poradenství probíhá v rámci průřezových témat a rozvoje osobnosti žáků
8. Součástí kariérového poradenství na naší škole je také spolupráce s rodiči

9. Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům včetně žáků se SVP či ze sociálně znevýhodněného prostředí
10. Individuální kariérové poradenství nabízíme pouze žákům se speciálními vzdělávacími potřebami či žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí

Jazykové vzdělávání

Jazyková gramotnost je schopnost a dovednost komunikovat a jednat v mateřském i dalším jazyce (popř. v dalších jazycích). Je výchozím předpokladem pro rozvoj všech ostatních gramotností (definice ČŠI). Takto je jazyková gramotnost nadřazeným pojmem pro čtenářskou gramotnost svým důrazem na širší okruh jazyků než jen na jazyk mateřský. Vzhledem k tomu, že se jazyková gramotnost rozvíjí průřezově napříč všemi vzdělávacími obory, kdy je například přírodovědná výuka vedena v anglickém jazyce, je zásadním předpokladem pro úspěšné vzdělávání.

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků je spojen s rozvojem jak jejich receptivních (např. poslech a čtení s porozuměním), tak jejich produktivních (např. mluvený a psaný projev) dovedností. Nedílnou součástí jazykové gramotnosti je také interakce s partnery komunikace.

Hodnotíme-li jazykové vzdělávání, tak je ve většině hodnocených kritérií podprůměrné v komparaci s výsledky za Olomoucký kraj i celé území ČR. V případě SO ORP Šternberk je podprůměrných 8 z celkem 17 hodnocených kritérií, v případě SO ORP Olomouc je to dokonce 14 z celkem 17 hodnocených kritérií. I proto je v rámci strategického rámce a stanovených priorit zařazeno jako specifický cíl 2. 1. 8.: **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka.**

Nejlépe hodnocenými oblastmi pohledem ředitelů základní škol, kdy je hodnocení vyšší než 3,00 a lze tak hodnotit jako realizovanou oblast, tzn. funkční části systému realizovaných na základní úrovni, je prostor na zlepšení, jsou uváděna pouze na území SO ORP Šternberk:

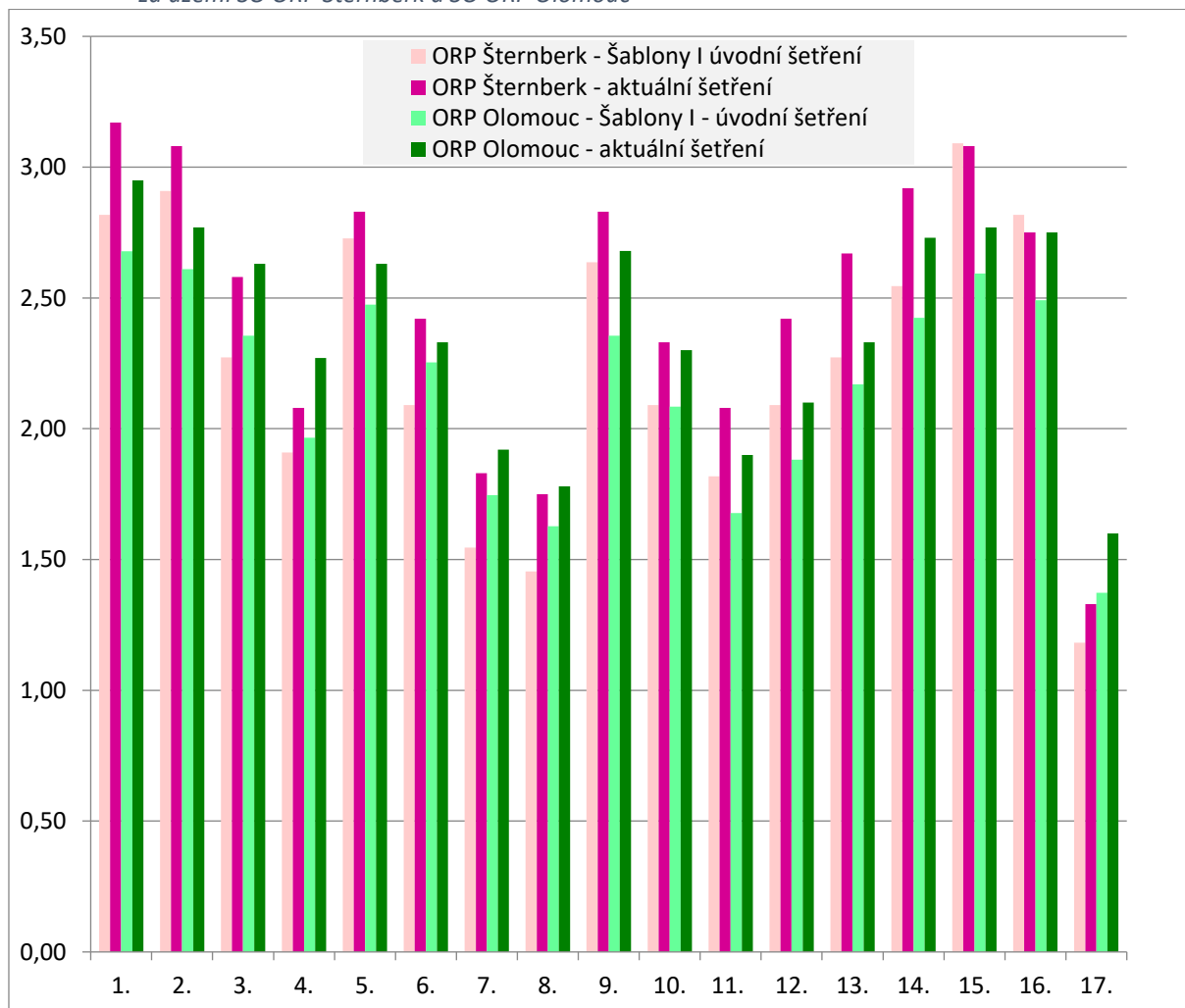
- podpora rozvoje jazykové gramotnosti v rámci ŠVP (hodnocení 3,17 v SO ORP Šternberk), škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle),
- rozvoj znalostí pedagogů (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.),
- využívání ICT ve výuce jazyků (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti.

Na druhé straně nejhorší hodnocení (nižší než 2,00) je v případě:

- spolupráce s rodilým mluvčím (hodnocení 1,33 v SO ORP Šternberk a 1,60 v SO ORP Olomouc), škola spolupracuje s rodilým mluvčím,

- tvorba příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (hodnocení 1,83 v SO ORP Šternberk a 1,92 v SO ORP Olomouc) - škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.),
- školní knihovna s cizojazyčnou literaturou (hodnocení 1,75 v SO ORP Šternberk a 1,78 v SO ORP Olomouc) - ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupnou podle potřeb žáků.

Graf 2.14: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících jazykové vzdělávání v ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa x:

1. Škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)
2. Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol
4. Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (např. uplatňování rozšiřujících autentických cizojazyčných materiálů – textů, nahrávek apod.)
5. Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)
6. Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků
7. Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)
8. Ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupnou podle potřeb žáků
9. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti
10. Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky /doučování/ mimoškolní aktivity
11. Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.)
12. Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)
13. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)
14. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků
15. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti
16. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti
17. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím

Ředitelé základních škol SO ORP Olomouc i SO ORP Šternberk vidí největší překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání na základních školách v:

1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti, zejména k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod. Proto byl nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP II do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 13.: Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách a je zařazen i specifický cíl 1. 2. 12.: Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele. V rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 je v rámci Priority 2: **Podpora moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a podpora proměny obsahu a způsobu vzdělávání**, specifický cíl 2.1.8. **Podporovat rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka**.

2. Nízké časové dotaci pro rozvoj jazykové gramotnosti mimo výuku, i když je třeba uvést i opačný pohled, kdy nízká časová dotace je uváděna téměř u všech vzdělávacích oborů (matematická gramotnost, čtenářská, jazyková). Pokud však navýšíme časové dotace, nebudeme již potřebovat hřiště a sportoviště, protože se žáci po tolika hodinách strávených ve škole na ně nedostanou. A pokud se žák vzdělává ještě v jiném zařízení (ZUŠ, DDM, SVČ), tak se přetížení nevyhne.
3. Nedostatečných materiálně technických podmínek pro rozvoj v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

Tabulka 2.24: Překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	61,54	75,00
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	38,46	25,00
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	53,85	25,00
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	7,69	33,33
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	0,00	16,67
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	7,69	16,67
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	0,00	8,33
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	0,00	16,67
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	0,00	16,67
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	0,00	16,67
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	0,00	8,33
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.)	0,00	16,67
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimo výukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	7,69	33,33
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	0,00	16,67
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	7,69	16,67

16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	23,08	25,00
17. Nezáměr ze strany žáků a rodičů	15,38	41,67
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	7,69	33,33
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	0,00	41,67
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	7,69	58,33
21. Jiný pro školu důležitý prvek	0,00	8,33
22. Žádné	15,38	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Digitální kompetence pedagogických pracovníků

Digitální kompetence jsou jednou z priorit i v rámci strategických dokumentů na národní úrovni. Problematice rozvoje digitálních kompetencí je věnován dokument Strategie digitální gramotnosti ČR 2015–2020. Cíle této strategie nepřímě navazují na cíle dalšího dokumentu na národní úrovni, tedy Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. Stanovené základní směry Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 jsou: nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů, budování a obnova digitální vzdělávací infrastruktury, inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků, systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy a porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace digitálních technologií do vzdělávání. Aktuálně je platný Akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027), což je politická iniciativa, ve které se stanoví společná vize vysoce kvalitního, inkluzivního a dostupného digitálního vzdělávání v Evropě. Účelem plánu je pomáhat vnitrostátním systémům vzdělávání a odborné přípravy při adaptaci na změny, které přináší digitální éra. Plán byl přijat v roce 2020 v návaznosti na covidovou pandemii. Vyzývá k větší spolupráci na úrovni EU s cílem řešit výzvy a příležitosti vyplývající ze zrychlující se digitální transformace. Usiluje rovněž o zintenzivnění podpory učitelů, studentů, tvůrců politik, akademické obce a výzkumných pracovníků na vnitrostátní, unijní a mezinárodní úrovni. Hlavní priority v rámci Akčního plánu digitálního vzdělávání (2021–2027):

- Kvalita a dostupnost, přizpůsobení vzdělávacích systémů členských států digitálnímu věku.
- Podpora a rozvoj ekosystému: rozvoj digitální infrastruktury, digitální transformace vzdělávacích institucí, etické využívání nástrojů AI ve výuce.
- Rozvoj digitálních dovedností a kompetencí: rozvoj digitálních dovedností a informační gramotnosti žáků a učitelů, aktualizace evropského rámce digitálních kompetencí s využitím AI, vyšší účast žen v oborech STEM a IKT.

Akční plán je plně v souladu s evropskou strategií. Cíle Evropské digitální dekády:

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

- Rozvoj digitálních dovedností (základními dovednostmi disponuje alespoň 80 % populace) a příprava odborníků v IKT (20 mil. odborníků na TP + rovnost žen a mužů);
- Zabezpečená a udržitelná digitální infrastruktura (konektivita, cloudové služby apod.);
- Digitální transformace podniků;
- Digitalizace veřejných služeb.

V rámci agregovaných dat bylo realizováno hodnocení digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, které bylo aktuálně na území SO ORP Olomouc hodnoceno celkově hodnotou 2,59 a na území SO ORP Šternberk hodnotou 2,60, což je srovnatelné s průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR (průměr Olomoucký kraj: 2,57, průměr ČR: 2,61).

Tabulka 2.25: Hodnocení v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Hodnocení aktuálního stavu v oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	Hodnocení aktuálního stavu	
	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)	2,92	3,07
2. Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	2,58	2,70
3. Pedagogové využívají možností BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	1,33	1,55
4. Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.	2,08	1,93
5. Pedagogové využívají pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje	3,17	3,03
6. Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu	3,08	2,98
7. Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků	3,00	2,85

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

V rámci strategie digitálního vzdělávání jsou uvedeny hlavní směry, ve kterých by školy měly plánovat:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a ostatních zaměstnanců školy,
- personál – správce ICT, ICT metodik/koordinátor, ICT technik,
- hardware – vybavení učeben, mobilní učebny, server, síť vnitřní, síť vnější – konektivita, bezpečnost,
- software – sw potřebný pro výuku, elektronické třídnice apod.,
- komunikace – komunikace mezi žáky a učiteli za použití moderních komunikačních prostředků, sdílení dat, učebních materiálů, jednotné cloudové řešení, komunikace navenek,

např. webová stránka školy, tříd, tvorba jiných promo materiálů, akcí otevřených dveří, projektů, účast na soutěžích apod.,

- modernizace školního vzdělávacího programu (ŠVP),
- mnoho dalšího dle priorit a zaměření školy.

Samotní ředitelé ZŠ uvádí jako hlavní překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na základních školách SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk nevhodné či zastaralé ICT vybavení, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardware, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu a neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.). I proto byl v rámci priorit nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 zařazen specifický cíl 2. 1. 1. **Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení**; specifický cíl 2. 1. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků**; a specifický cíl 2. 1. 6. **Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a zákonných zástupců, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciaci, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných**.

Tabulka 2.26: Překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardware	46,15	58,33
2. Nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu	38,46	50,00
3. Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	53,85	50,00
4. Neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.)	38,46	25,00
5. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	30,77	25,00
6. Nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	30,77	50,00
7. Nedostatečné využívání mobilních ICT technologií ve výuce (notebooků, tabletů vč. možnosti využití vlastních technických zařízení žáků jako např. chytrých telefonů, tabletů apod.)	38,46	33,33
8. Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	53,85	75,00

9. Jiné	7,69	8,33
10. Žádné	7,69	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

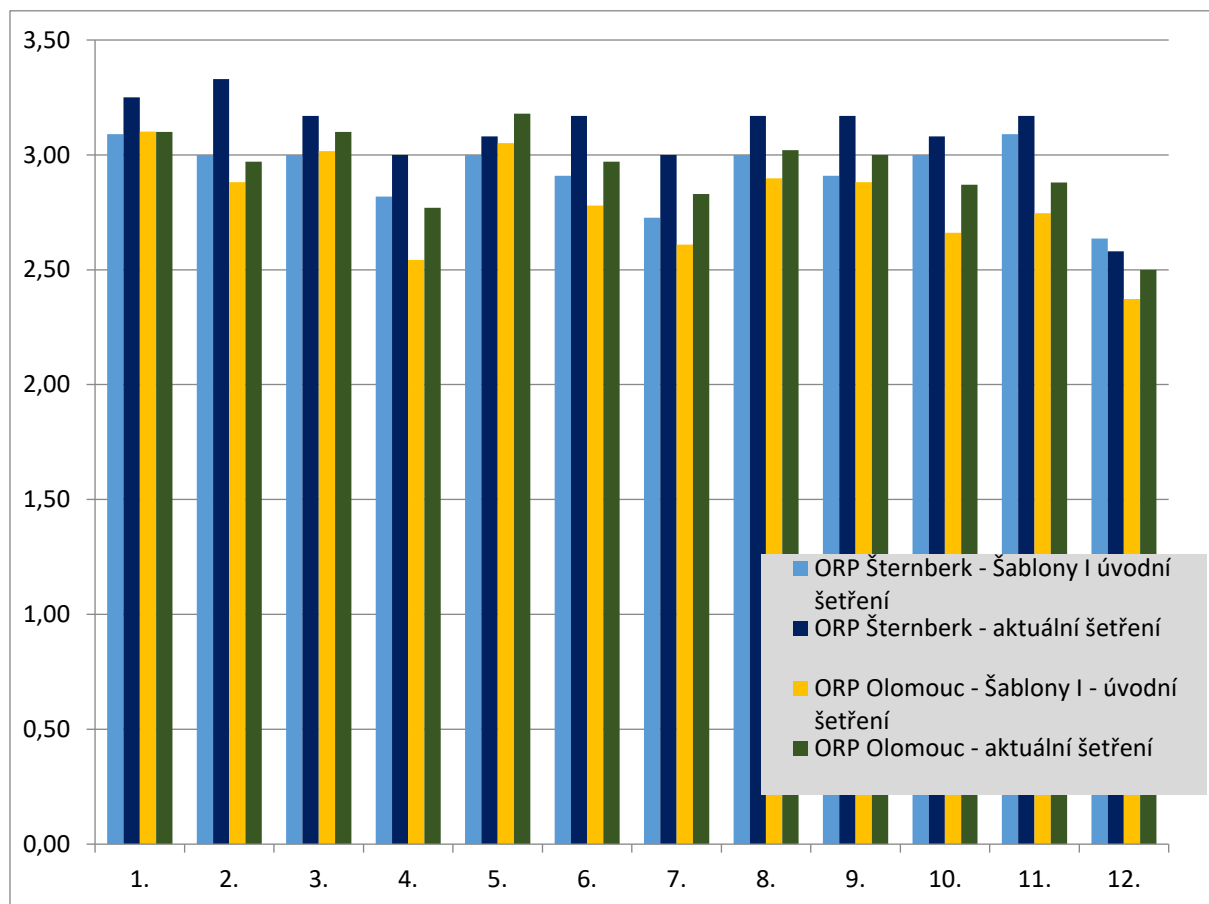
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

V rámci dalších podporovaných oblastí jsou uvedeny i sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence. V rámci hodnocení za území projektu MAP IV se jedná o vůbec nejlépe hodnocenou oblast, v případě SO ORP Šternberk její hodnocení z pozice ředitelů je jako u jediné hodnocené oblasti vyšší než 3,00, což je hodnocení „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“. V případě SO ORP Šternberk je hodnocení 3,10 a v případě SO ORP Olomouc 2,93, což jsou hodnocení v případě SO ORP Šternberk nad úrovní průměru za Olomoucký kraj (2,93) i za celou ČR (2,98), v případě SO ORP Olomouc je hodnocení shodné s průměrem za Olomoucký kraj.

Hodnotíme-li intercenzální vývoj, tak dochází pouze k mírnému zlepšení stavu v řádech jednotek procentních bodů, což je pravděpodobně způsobeno tím, že celkové hodnocení oblasti je relativně vysoké. V některých hodnocených kritériích však zejména v případě základních škol SO ORP Olomouc zůstává za krajským i republikovým průměrem, i proto byl mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 zařazen specifický cíl 2. 1. 7.: **Podporovat výchovu k udržitelnému rozvoji - u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách podporovat sociální a občanské dovednosti, rozvoj kulturního povědomí a mediální gramotnost** a specifický cíl 2. 1. 14. **Podporovat rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití.**

V rámci SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc bylo nejnižší ohodnocení u schopnosti školy připravit žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti (12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence např. formou žákovské samosprávy apod.) a vedení žáků ke konstruktivním debatám, i proto byl nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028 zařazen specifický cíl 2. 1. 14. **Podporovat rozvoj vztahu k místu, kde děti a žáci žijí, mezigenerační soužití a** specifický cíl 4. 1. 2. **Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).**

Graf 2.15: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y:

Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Poznámky: osa x:

1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)
3. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují
4. Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám
5. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků
6. Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení
7. Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro území
MAS Šternbersko a MAS Bystřička

reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_17/0008458

8. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc
9. Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie
10. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.)
11. Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života
12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)

Základní školy nevidí zásadnější překážky pro rozvoj, nejčastěji jako překážky v oblasti podpory kompetencí k sociálním občanským dovednostem uváděly:

- nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku,
- malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím,
- chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně kompetencí pro žáky daného věku nebo ročníku,
- nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím,
- nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím, což podporuje i specifický cíl v rámci Strategického rámce MAP IV do roku 2028, specifický cíl 4. 1. 2. **Podporovat pedagogické pracovníky při společné přípravě výuky a jejím reflektování; důraz na to, aby pedagogické týmy škol dokázaly zaměřit vzdělávání dětí a žáků více na získávání kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život).**

Tabulka 2.27: Překážky v oblasti rozvoje kompetencí k sociálním a občanským dovednostem na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	ORP Olomouc	ORP Šternberk
1. Malý zájem pedagogů o podporu kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	7,69	8,33
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	15,38	16,67
3. Malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	38,46	41,67
4. Management školy nepovažuje téma za prioritu	0,00	0,00
5. Zřizovatel školy nepovažuje téma za prioritu	0,00	8,33
6. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	0,00	41,67

7. Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	15,38	41,67
8. Nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	7,69	25,00
9. Nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků k rozvoji kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	0,00	16,67
10. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	46,15	50,00
11. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně kompetencí pro žáky daného věku nebo ročníku	30,77	41,67
12. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	0,00	33,33
13. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	7,69	16,67
14. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	0,00	0,00
15. Jiné	7,69	16,67
16. Žádné	23,08	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019